

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ Ν. ΚΑΝΤΙΩΤΟΥ

**ΠΡΟΔΟΣΙΑ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΙΣΤΕΩΣ**

Β' έκδοσι

—ἀνανεωμένη και ἐπηξημένη—

ΦΛΩΡΙΝΑ 2007

Έκδόσεις: Άνδρονίκη Π. Καπλάνογλου
50100 ΚΟΖΑΝΗ
τηλ. 24610 - 26668, 24610 - 25139

Κεντρική διάθεση: Βιβλιοπωλείο «Έλαφος»
Βασ. Γεωργίου 10
53100 ΦΛΩΡΙΝΑ
τηλ. 23850 - 28868

Έξωφυλλο: Παντελής Π. Καπλάνογλου

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Ἄς εἴμεθα ἐν ἐπιφυλακῇ. Ζοῦμε εἰς τὰς ἡμέρας κατὰ τὰς ὁποίας συντελεῖται, ὅπως ἀνέπτυξα εἰς τὰ ἔσπερινὰ κηρύγματα καὶ εἰς τὰς ποικίλας συναντήσεις τὰς ὁποίας κάνομε μεταξύ μας, συντελεῖται μίᾳ προδοσίᾳ τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως μέσα εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας ἐκ μέρους ἐπισκόπων, ἐκ μέρους ἱεροκηρύκων, ἐκ μέρους θεολόγων, ἐκ μέρους ἐκείνων οἱ ὅποιοι θὰ ἔπρεπε νὰ εἶνε οἱ πρῶτοι φύλακες τῆς ἱερᾶς ἡμῶν παρακαταθήκης.

Νὰ εἴμεθα ἐν ἐπιφυλακῇ. Καὶ ἐὰν παραστῆ ἀνάγκη σκληροτέρων ἀγώνων, νὰ τοὺς διεξαγάγωμε, διότι τῶρα εἶνε ἀπλῶς τὰ προίμια μίας τοιαύτης συγκρούσεως· ἐὰν παρουσιαστῆ ἀνάγκη –δὲν ξέρουμε τί μᾶς ἐπιφυλάσσει ὁ Κύριος–, ἐὰν παρουσιαστῆ τοιαύτη περίπτωση, εἶθε ὁ Κύριος νὰ ἀναστήσῃ νέους ἀγωνιστὰς τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως.

Καθένας ἀπὸ μᾶς καὶ ἰδίως σεῖς οἱ νεαρότεροι, ἄς προσπαθήσετε νὰ γίνετε μικροὶ Ἀθανάσιοι, μικροὶ Φώτιοι, μικροὶ Μᾶρκοι Εὐγενικοί, ἔτοιμοι νὰ σηκώσετε ψηλὰ τὴν σημαίαν καὶ τὸ λάβαρο τῆς Ὁρθοδόξου μας πίστεως.

(ὁμιλία σὲ νέους, 6 Φεβρουαρίου πρὸ τοῦ 1967)

- Ἡ ἐπιμέλεια, τὰ σχόλια (σελ. 56 κ.έ.) καὶ οἱ σημειώσεις εἶνε τοῦ ἐκδότου.
- Ὀλόκληρο σχεδὸν τὸ περιεχόμενον ὑπάρχει καὶ μαγνητοφωνημένο σὲ κασσέττα ἢ CD.
- Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευσις ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ ἀναφέρεται ἡ πηγὴ προελεύσεως.

ΚΑΠΟΙΟΣ μου ἔδωσε κάτι. Τὸ ἀνοίγω. Δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ τὸ δώσω σὲ κανένα. Φαίνεται ὅτι εἶνε εὐτελές, ἀλλὰ ἔχει μεγάλη ἀξία. Τί νὰ εἶνε ἄραγε;
Μία δραχμή!

Μία δραχμή!

Μὲ ἠλέησε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ γεννηθῶ στὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησία.

Μὲ ἠλέησε ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ γεννηθῶ ἀπὸ γονεῖς ὀρθόδοξους.

Μὲ ἠλέησε ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς κάτι ἀκόμα μεγαλύτερο· παρ' ὅλη τὴν ἀναξιότητά μου, νὰ εἶμαι κήρυξ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας.

Μὲ ἠλέησε ἀκόμη ὁ Θεὸς νὰ κηρύττω τώρα 30 ὀλόκληρα χρόνια.

Δοξάζω καὶ εὐλογῶ τὸν Κύριο γιὰ τὶς μεγάλες πρὸς ἐμὲ εὐεργεσίες. Ἔρχονται ὅμως στιγμὲς ποὺ τὸ μυαλὸ σταματᾷ, ἢ γλῶσσα κομπιάζει, ἢ καρδιὰ κτυπάει δυνατά. Ἔρχονται στιγμὲς ἀγωνίας. Ἔρχονται στιγμὲς, κατὰ τὶς ὁποῖες ὁ κήρυξ τοῦ εὐαγγελίου, ποὺ ἔχει κάποια συνείδησι καὶ πιστεύει σ' αὐτὰ ποὺ κηρύττει, ὁ κήρυξ ποὺ ζῆ σὲ μιὰ γενεὰ δαιμονιώδη, ἔρχονται λέγω στιγμὲς ποὺ διστάζει. Πιστεῦσατέ με —εἰλικρινῶς σᾶς ὀμιλῶ—, δὲν θὰ ἤθελα τὴν ὥρα αὐτὴ νὰ εἶμαι στὸ βῆμα αὐτό. Θὰ ἐπιθυμοῦσα νὰ φύγω μακριά, ἔξω ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα τοῦ κόσμου. Θὰ ἐπιθυμοῦσα νὰ ἔχω φτερὰ ἀγγέλου καὶ ἀρχαγγέλου, νὰ ἔχω φτερὰ μεγάλα καὶ νὰ πετάξω, νὰ πάω σὲ κάποια γωνιὰ τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ ἐκεῖ μέσα νὰ κλειστῶ πιά γιὰ πάντα. Νὰ μὴν ἀκούεται τὸ ταπεινὸ μου ὄνομα σὲ καμμία γωνιὰ τῆς Ἑλλάδος, γιὰ νὰ κλάψω κ' ἐγὼ τ' ἁμαρτήματά μου καί,

ἂν μοῦ μένη καιρός, νὰ κλάψω καὶ τ' ἁμαρτήματα τοῦ λαοῦ μου. Θὰ ἤθελα, ἀγαπητοί μου, νὰ ἐφαρμόσω κ' ἐγὼ ἐκεῖνο τὸ σοφὸ ῥητὸ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ποῦ ἔλεγε «...*ἐαυτῶ καὶ Θεῶ συστρεφόμενος*». Θὰ ἤθελα νὰ ἐπαναλάβω κ' ἐγὼ τὸ ψαλμικὸ «*Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς καὶ πετασθήσομαι καὶ καταπαύσω;*» (Ψαλμ. 54,7).

Ἄλλὰ δὲν τὸ κάνω. Εἶμαι κολλημένος ἐδῶ στὰ χῶματα τὰ ὑλικά. Εἶμαι κολλημένος ἐδῶ μέσα στὴν Ἀθήνα, στὴν πρωτεύουσα. Γιατί; Ὅσάκις σκέπτομαι νὰ διακόψω τὸ κήρυγμα τὸ γραπτὸ καὶ τὸ προφορικὸ, ν' ἀποσυρθῶ ὕστερα ἀπὸ τριάντα χρόνια σὲ κάποια γωνιά γιὰ νὰ κλάψω κ' ἐγὼ τὰ δικά μου ἁμαρτήματα καὶ τ' ἁμαρτήματα τοῦ λαοῦ μου, μέσα στὴν καρδιά μου **αἰσθάνομαι ἓνα κάρβουνο ἀναμμένο, ποῦ με καίει καὶ δὲν με ἀφήνει νὰ σιωπήσω. Καὶ τὸ κάρβουνο τὸ ἀναμμένο εἶστε σεῖς**. Τὸ κάρβουνο τὸ ἀναμμένο εἶνε ἡ συνειδησίς μου. Τὸ κάρβουνο τὸ ἀναμμένο εἶνε οἱ προσφιλεῖς μου ἀναγνώσταί. Τὸ κάρβουνο τὸ ἀναμμένο εἶνε οἱ προσφιλεῖς ἀκροαταί. Ἐὰν καμμιά φορὰ σιωπήσω, βλέπω, ἄλλος μὲ ἐπιστολές, ἄλλος μὲ τηλεγραφήματα, ἄλλος προφορικῶς, ἄλλος ἠπίως, ἄλλος αὐστηρῶς, μὲ ἀνακαλοῦν στὴν θέσιν μου. Καὶ τί μοῦ λένε:

—Γιατί σιωπᾶς;

Μὰ δὲν ἐσιώπησα. Τριάντα χρόνια σαλπίζω μέσα στὴν Ἑλληνικὴ πατρίδα μου. Σὲ βουνὰ καὶ λαγκάδια, μικρὲς πολιτείες καὶ χωριά, ψηλὰ πανύψηλα βουνὰ, ὅπου τέλος πάντων ἔπαλλε ἑλληνικὴ καρδιά, δὲν ἐσταμάτησα νὰ κηρύττω τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Δὲν σιωπῶ, μίλησα.

—Μὰ πάλι νὰ μιλήσης.

Ἐγραψα.

—Μὰ πάλι νὰ γράψης.

Ἐ, λοιπόν. Ὅταν βλέπω μιὰ τέτοια προθυμία τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ λαοῦ· ὅταν βλέπω ὅτι ὑπάρχει ἓνα «*λεῖμμα*» (Ῥωμ. 11,5), εὐλογημένο λείμμα ποῦ ἐξακολουθεῖ νὰ πι-

στεύη εἰς τὰ ὀρθόδοξα ἑλληνικὰ βιώματα, εἰς τὰς ἀξίας ποῦ εἶνε αἰώνιες· ὅταν βλέπω αὐτό, δὲν μπορῶ παρὰ νὰ μένω στὰ χώματα αὐτὰ καὶ ν' ἀνεβαίνω εἰς τὸ βῆμα αὐτὸ καὶ νὰ κηρύττω τὴν ἀλήθεια, ὅπως τὴν αἰσθάνομαι βαθειὰ μέσα στὴν καρδιά μου. Τὴν ἀλήθεια τὴν ἀκίβδηλον καὶ ἀπαρχάρακτον. Τὴν ἀλήθεια, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐβάφηκαν κόκκινοι οἱ βράχοι τοῦ Γολγοθᾶ. Τὴν ἀλήθεια, τῆς ὁποίας τὸ ῥητὸ κοσμεῖ τὴν αἴθουσα αὐτὴν («*Ἔως τοῦ θανάτου ἀγωνισαὶ περὶ τῆς ἀληθείας, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς πολημήσει ὑπὲρ σοῦ*» Σ. Σειρ. 4,28).

Σεῖς καὶ πάλι μὲ φέρατε στὸ βῆμα αὐτό.

Πόσον εὐτυχῆς θὰ ἤμουν, νὰ ἀνεβαίνουν στὸ βῆμα οἱ νεώτεροι, νὰ κηρύττουν καὶ αὐτοὶ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ!

Ἡ ἔνωσις τῶν «ἐκκλησιῶν»

Τὸ θέμα, ἀδελφοί. Τὸ θέμα εἶνε γνωστὸν, τὸ θέμα εἶνε φλέγον. Τὸ θέμα εἶνε **περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν δύο «ἐκκλησιῶν»**, ὅπως λένε. Θέμα, ποῦ κινδυνεύει δυστυχῶς νὰ διαίρεση τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν σὲ δύο μεγάλα κόμματα· στὸ κόμμα τῶν ἐνωτικῶν, καὶ στὸ κόμμα τῶν ἀνθενωτικῶν.

Τὶς ιδέες μου καὶ τὶς ἀντιλήψεις μου ἐπὶ τοῦ φλέγοντος αὐτοῦ θέματος τὶς ξέρετε ἐξ ἀρχῆς, ἀπὸ τὴν εὐρυτάτη κυκλοφορία τοῦ περιοδικοῦ «Σπίθα» (βλ. φ. 268/Ἰανουάριος 1964). Ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ἀπόψε διὰ τοῦ γραπτοῦ λόγου (διανομὴ «Σπίθας») ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ προφορικοῦ κηρύγματος θὰ σᾶς ἐκθέσω ἐκ νέου τὰς ἀντιλήψεις μου· ἀντιλήψεις, οἱ ὁποῖες δὲν εἶνε δικές μου, ἀλλ' εἶνε ιδέες καὶ ἀντιλήψεις τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος.

Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τονίζω, ἀδελφοί μου, ὅτι εἶμαι καὶ θὰ εἶμαι κατὰ τῆς ἐνώσεως. Ἡ μᾶλλον, γιὰ νὰ εἶμαι πιὸ ἀκριβῆς, τροποποιῶ τὴν πρότασι αὐτὴ καὶ λέγω ὅτι· εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως καὶ κατὰ τῆς ἐνώσεως.

Ἐὰν εἶχα ἓνα μαυροπίνακα καὶ ἔγραφα τὴν πρότασι αὐτή, θὰ ἐλύετο ἀμέσως τὸ αἰνίγμα. Ὅταν λέγω, ὅτι εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως καὶ κατὰ τῆς ἐνώσεως, αὐτὰ εἶνε δύο προτάσεις ἀντιφατικές, δύο πράγματα διαφορετικά, πού ἡ λογικὴ τὰ ἀποκροῦει.

Καὶ ὅμως ἐπιμένω, ὅτι εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως καὶ κατὰ τῆς «ἐνώσεως». Τὸ μὲν πρῶτο, ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως, εἶνε χωρὶς εἰσαγωγικά· τὸ δεύτερο, κατὰ τῆς «ἐνώσεως», εἶνε ἐντὸς εἰσαγωγικῶν.

Ὅποιος ἔχει νοῦν, ἄς τὸ ἐννοήσῃ. Αὐτό θὰ ἀναπτύξω ἀπόψε. Ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως, καὶ κατὰ τῆς «ἐνώσεως».

Ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως

Καὶ πῶς, ἀδελφοί μου, νὰ μὴν εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως; Ἄμα ἀνοίξουμε τὸ ἱερὸ καὶ ἅγιον Εὐαγγέλιο καὶ σταματήσουμε στὸ 17ο κεφάλαιο τοῦ κατὰ Ἰωάννη Εὐαγγελίου, – σὰς συνιστῶ, ὅταν μετ’ ὀλίγον πᾶτε στὰ σπίτια σας, ν’ ἀνοίξετε καὶ νὰ τὸ διαβάσετε–, θὰ δοῦμε ὅτι περιέχει μιὰ προσευχή. Ἄχ ἢ προσευχὴ αὐτή! Αὐτὴ ἢ προσευχὴ σείει τὰ ἄστρα τ’ οὐρανοῦ. Ἡ προσευχὴ αὐτὴ εἶνε ἢ προσευχὴ τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος ἐτοιμάζεται νὰ βαδίσῃ πρὸς τὴν ὑπερτάτη του θυσία, τὴν ἐξιλαστήριον θυσία.

Σ’ ἐκείνη τὴν προσευχὴ βλέπουμε τὸν Κύριό μας, ἐναγῶνιο, νὰ προσεύχεται καὶ νὰ παρακαλῆ ἐπιμόνως καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ: Πάτερ οὐράνιε, «ἐγὼ ἐρωτῶ» (=παρακαλῶ) «περὶ ὧν δέδωκάς μοι», «ἵνα ὧσιν ἔν», «ἵνα πάντες ἔν ὧσι», «ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἔν ὧσιν», «ἵνα ὧσιν ἔν», «ἵνα ὧσι τετελειωμένοι εἰς ἔν» (Ἰωάν. 17,9,11,21-23). Δὲν ἐφλυάρει ὁ Κύριος, δὲν ἐβαττολόγει. Πέντε φορὲς ἐπαναλαμβάνει τὸ αἶτημα αὐτό, γιὰ νὰ ὑπογραμμίσῃ τὴν σημασία τοῦ αἰτήματος, γιὰ νὰ μᾶς καταστήσῃ κ’ ἐμᾶς ἐναγωνίους ἐπάνω στὸ αἶτημα αὐτό. **Διότι ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας εἶνε θαῦμα πού πείθει καὶ τοὺς ἀπίστους.**

Όταν ακούω τὸν Κύριό μου νὰ ἐπιμένῃ καὶ νὰ λήῃ, ὅτι πρέπει νὰ εἶμεθα, ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ ποὺ πιστεύουμε σ' Αὐτόν, ἔν' ὅταν ἀκόμη πηγαίνω μέσα στὴν ἐκκλησία καὶ ἀκούω τὸν διάκονο τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐπαναλαμβάνῃ καὶ νὰ λήῃ, «Υπὲρ ... τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως» ὅταν ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ἀκούω τὸ Εὐαγγέλιο, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀκούω τὴν φωνὴ τῆς ζωσῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐπαναλαμβάνῃ μυριάκις, «Υπὲρ ... τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως», δὲν μπορῶ καὶ ἐγὼ παρὰ νὰ εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως, καθὼς λέγει τὸ Εὐαγγέλιο.

Υπὲρ τῆς ἐνώσεως. Διότι, ἀδελφοί μου, ἡ διαίρεσις εἶνε μεγάλο δυστύχημα. **Ἡ διαίρεσις εἶνε ἔγκλημα. Ἐγκλημα μεγαλύτερο, λέγουν οἱ πατέρες, ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ξεγύμνωσαν τὸν Χριστὸ καὶ πῆραν τὸν ἄρραφο χιτῶνα του.** «*Διμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμὸν μου ἔβαλον κλῆρον*» (Ψαλμ. 21,19). Ἐκεῖνοι δὲν ἔσχισαν τὸν ἄρραφο χιτῶνα τοῦ Χριστοῦ, ἐμεῖς τὸν σχίζομε.

Εἶνε ἔγκλημα ἡ διαίρεσις τῶν «ἐκκλησιῶν», εἶνε ἔγκλημα ἡ διαίρεσις τοῦ χριστιανισμοῦ, σὲ μύρια κομμάτια. Εἶνε ἔγκλημα πῖο μεγάλο ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἔκαναν οἱ Ῥωμαῖοι στρατιῶται ποὺ ἐσταύρωσαν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἐξέσχισαν τὰς ἀγίας του σάρκας. Εἶνε ἔγκλημα μείζον σταυρωτῶν. Εἶνε ἔγκλημα ποὺ δὲν τὸ ξεπλύνει, ὅπως λέγει ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐπαναλαμβάνων τὴν ῥῆσι ἐνὸς ἀγίου ἀσκητοῦ, εἶνε ἔγκλημα ποὺ εἶνε ζήτημα, λέγει, ἐὰν τὸ ξεπλύνῃ καὶ τὸ αἷμα τοῦ μαρτυρίου.

Καὶ εἶνε πάλι γεγονός, ἀδελφοί μου, ὅτι πατέρες μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας ἐφιλοσόφησαν ἐπάνω στὴν ἀγωνία τῆς Γεθ-

σημανῆ, ἐξήγησαν καὶ εἶπαν, διατί ὁ Κύριος ἦτο εἰς τοιαύτην ἀγωνία, διατί ὁ ἰδρώτας του ἔρρεε «ὥσει θρόμβοι αἵματος» (Λουκ. 22,44)· σὰν τὸ πηκτὸ αἷμα ἔπεφτε ὁ ἰδρώτας του κάτω στῆ γῆ. Λοιπὸν μιὰ αἰτία τῆς ἀγωνίας του ἦτο, ὅτι ὁ Χριστὸς σὰν Θεὸς προέβλεπε τὴν διαίρεσι τῆς χριστιανοσύνης. Μιὰ αἰτία ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ προχωρήσῃ ὁ χριστιανισμός, εἶνε ἡ διαίρεσις.

Ὅταν πηγαίνουν ἱεραπόστολοι κάτω στὴν Ἀφρική, ὅταν προχωροῦν κάτω στὴς Ἰνδίες, ὅταν μεταβαίνουν πέρα στὴν Ἰαπωνία, ὅταν πᾶνε μέσα στὰ παρθένα δάση, ὅταν ζητοῦν νὰ κατηχήσουν, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖ βλέπουν νὰ εἶνε διηρημένοι οἱ χριστιανοί, λέγουν· **Πηγαίνετε νὰ ἐνωθῆτε ἐσεῖς, καὶ κατόπιν νὰ μᾶς μιλήσετε γιὰ τὸ Χριστό.**

Εἶμαι λοιπὸν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως.

—Τότε γιατί εἶσαι κατὰ τῆς ἐνώσεως;

Μά, ἐξηγήθηκα. Εἶμαι κατὰ τῆς «ἐνώσεως», μὲ εἰσαγωγικά.

—Τί θὰ πῆ μὲ εἰσαγωγικά;

Κατὰ τῆς «ἐνώσεως»

Ἄς πᾶμε λίγο πίσω στὴν ἱστορία, καὶ τότε θὰ δοῦμε, γιατί πρέπει νὰ εἴμεθα **κατὰ τῆς «ἐνώσεως»** αὐτῆς, τῆς ἐντὸς εἰσαγωγικῶν γραφομένης.

Πᾶνε τώρα πεντακόσα χρόνια, λίγο πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐξι - ἑπτὰ τριῆρεις, καράβια, ποὺ εἶχαν ἐπάνω στὰ κατάρτια τὴ σημαία τοῦ πάπα, πέρασαν τὰ Δαρδανέλλια. Γιατὶ εἶνε κράτος ὁ πάπας, μικρὸ κράτος, καὶ ἔχει σημαία παπική. Τὸ μικρότερο κράτος τοῦ κόσμου εἶνε τὸ Βατικανό. Κράτος καὶ βασιλεία ἐπίγεια εἶνε. Ἄλλὰ τὸ μικρὸν αὐτὸ κράτος ἔχει τεραστία ἐπίδρασι σ' ὅλη τὴν ὑφήλιον.

Εἶνε λοιπὸν πεντακόσα χρόνια ποὺ πέρασαν τὰ ἱστορικά μας Δαρδανέλλια ἕξι - ἑπτὰ - ὀχτῶ παπικὰ καράβια καὶ εἶχαν ὑψωμένη ἐπάνω στὰ κατάρτια παντιέρα παπική. Πέρασαν τὰ Δαρδανέλλια καὶ ἦρθαν στὴν Πόλι.

“Ολοι κρυφτήκανε μέσα στὰ σπίτια τους, ὅταν τοὺς εἶδαν. Τί ἤθελαν στὴν Πόλι τὰ παπικὰ καράβια;

Ἦρθαν νὰ πάρουν τὸ βασιλιᾶ καὶ ἀντιπροσώπους, νὰ πᾶνε στὴ Δύσι, γιὰ νὰ κάνουν διάλογο. Ἡ μᾶλλον, κάτω ἀπὸ τὸν διάλογο θέλανε νὰ ὑποτάξουν τὴν Ἐκκλησία εἰς τὸν πάπα.

Ἐτοιμάζοντο λοιπὸν καὶ εἶχαν σχηματίσει ἀντιπροσωπία, ὄχι μικρὴ ἀλλὰ ἑκατὸ περίπου προσώπων. Μεταξὺ αὐτῶν κορυφαῖος στὴν ἀποστολή, ἐκ μέρους τῆς πολιτείας, ἦταν αὐτὸς ὁ αὐτοκράτορας, ὁ δυστυχῆς –ἀπὸ τοὺς τελευταίους αὐτοκράτορας–, ὁ Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος. Ἀπὸ τὰ ἐπισημότερα πρόσωπα τῆς ἀντιπροσωπίας ἦταν ὁ Ἰωσήφ ὁ πατριάρχης, ὁ ὁποῖος δυστυχῶς δὲν ἀξιώθηκε νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν πατρίδα. Πέθανε στὰ ξένα ἀπὸ τὸν καημὸ του, καὶ ὁ τάφος του δεικνύεται ἐκεῖ στὴν Φλωρεντία καὶ στὴν Φερράρα.

Ἐστερα ἀπὸ τὸν πατριάρχη, τὸν Ἰωσήφ, ἦτανε διάφοροι ἡγούμενοι, ἦταν λαϊκοί, ἦταν θεολόγοι, νομοθέται. Ἀλλὰ μεταξὺ τῶν ἑκατὸ περίπου ἀτόμων, δύο ἦτανε τὰ ἰσχυρότερα πνεύματα τῆς ὀρθοδόξου ἀντιπροσωπίας. Ὁ ἕνας ἦτο ὁ λεγόμενος Βησσαρίων, ὁ ὁποῖος δυστυχῶς ὑπέκυψε καὶ προσεχώρησε στὸν πάπα καὶ ἔγινε καρδινάλιος –παρὰ λίγο νὰ γίνῃ καὶ πάπας–, γιὰτὶ ἐπώλησε τὴν Ὀρθοδοξία. Καὶ ὁ ἄλλος;

Μέσα στὴν ἀντιπροσωπία τῶν ἑκατὸ ὀρθοδόξων ἔλαμπε ὡς ἀστὴρ ὀρθρινός, ὡς ἀστὴρ πρῶτου μεγέθους, ὁ ἄγιος Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός ὁ Ἐφέσου, τοῦ ὁποῖου ἡ μνήμη θὰ εἶνε αἰωνία.

Τὴν παραμονὴ ποὺ θὰ ἔφευγαν ἔγινε σεισμός. Ἦταν ἔτοιμα τὰ παπικὰ καράβια καὶ εἶχαν ὑψωμένες τὶς παπικὲς παντιέρες καὶ ἔπαιζε ἡ μουσικὴ τοῦ πάπα καὶ ἠκούετο τὸ ἐμβατήριο τοῦ πάπα. Ὁ βασιλιᾶς ἦταν μὲ τὰ κόκκινα πέδιλά του, καὶ ὁ πατριάρχης μὲ τὰ ἐγκόλπιά του καὶ μ’ ὅλη τὴ δόξα του. Καὶ ὁ Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός ἔχυνε δάκρυ καὶ ἔλε-

γε· Βασιλιᾶ, μὴ πᾶμε! Διαφωνοῦσε ριζικῶς μὲ τὴν τακτικὴ τοῦ αὐτοκράτορος. Τότε ἔγινε τὸ σημεῖο. Ἐὰς μὴ πιστεύουν οἱ ἄπιστοι. Ὑπάρχουν μερικὰ σημεῖα, ποὺ μ' αὐτὰ ὁ οὐρανὸς μαρτυρεῖ. Καὶ ὁ οὐρανὸς μαρτύρησε ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἐνῶ ἦσαν ἕτοιμοι νὰ πᾶνε στὰ καράβια τὰ παπικὰ καὶ νὰ μπῆ ὁ αὐτοκράτορας καὶ ὁ πατριάρχης Ἰωσήφ καὶ ὄλοι ἐν γένει τῆς ἀντιπροσωπίας, τότε ἐσείσθη ὁ Μαρμαρᾶς. Ἐγινε σεισμὸς μεγάλος. Σὰν νὰ τοὺς ἔλεγε ὁ οὐρανός· Ποῦ πᾶτε; Καὶ τότε ὄλοι εἶπαν· Αὐτὸ τὸ ταξίδι δὲ' θὰ μᾶς βγῆ πρὸς τὸ καλὸ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἐν τούτοις ὅμως οἱ ἐπὶ κεφαλῆς ἐπέμειναν. Ἐμπῆκαν στὰ καράβια καὶ ὕστερα ἀπὸ πολλὰς περιπέτειες φτάσανε ἐπὶ τέλους στὴν Ἰταλία.

Ἐκεῖ τί ἔγινε; Θὰ ἔπρεπε νὰ κάνω δύο καὶ τρία κηρύγματα, γιὰ νὰ σᾶς περιγράψω τὴν συνάντησιν αὐτὴν μὲ τὸν πάπα, τὸν διάλογο αὐτὸ στὴν Φερράρα καὶ στὴν Φλωρεντία μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, ποὺ βάσταξε περίπου δύο χρόνια. Τὸ τί ὑπέφεραν οἱ δικοὶ μας εἶνε ἀπερίγραπτο.

Εἶχαν καὶ οἱ παπικοὶ δυνατοὺς θεολόγους· εἶχαν καὶ ἀπὸ κείνη τῆ μεριὰ ἰσχυροὺς ἐκπροσώπους. Ἀλλὰ δυναμίτης, ὄντως δυναμίτης, ἦταν ὁ ἅγιος Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός.

Ἡ θεία πρόνοια ἀνατέλλει μέσα ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία μας ἀστέρας. «*Οὐκ ἐκλείψουσι τῇ Ὁρθοδοξίᾳ στρατιῶται!*» Τὸ πιστεύω αὐτό. Θὰ ἐγείρη μέσα στὴν γενεὰ μας στρατιώτας, οἱ ὁποῖοι θὰ ὑπερασπίζουσι τὴν Ὁρθοδοξία.

Εἶχαν μαζέψει φράγκους καλογήρους μορφωμένους, ποὺ ξέρανε λατινικά, γαλλικά, ἀγγλικά, ἰταλικά, ξέρανε γλῶσσες πολλές. Εἶχαν διαβάσει καὶ τοὺς πατέρας καὶ τὰ πάντα. Ἀλλὰ δυναμίτης ποὺ τοὺς τίναξε στὸν ἀέρα, δυναμίτης ποὺ τίναξε ὀλόκληρο τὸν παπισμὸν, ἦταν ἕνας καὶ μόνον· ἦταν ὁ Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός.

Τί σοφία, τί δύναμι, τί πνευματικότης ἦταν ἐκείνη, ποὺ τοὺς κονιορτοποιοῦσε ὅλα τοὺς τὰ ἐπιχειρήματα! Ἦταν

βράχος στερεός, πού ἐπάνω του σποῦσαν ὅλες οἱ μπόρες τοῦ παπισμοῦ.

Ναί. Μὲ ὅλη τὴν δύναμίν του ὁ Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός, καὶ μερικοὶ ἄλλοι πού ἦταν μαζί του, ὑπερήσπισε τὴν ὀρθόδοξο πίστι.

Κουράστηκε ὁ βασιλιᾶς. Δύο χρόνια κράτησαν οἱ συζητήσεις. **‘Ὁ βασιλιᾶς, πού ἤθελε τὴν ἔνωση ὄχι γιὰ θρησκευτικούς λόγους ἀλλὰ γιὰ πολιτικούς(*)**, λέει·

—**Ἄμὰν τελειώστε! Κινδυνεύει, πέφτει ἡ Πόλις.**

—**Δὲν θὰ σωθῆ ἡ Πόλις, λέγει ὁ Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός, ἀπὸ μιὰ τέτοια συμμαχία μὲ τοὺς αἰρετικούς. Θὰ σωθῆ μόνο ὅταν εἶνε «μεθ’ ἡμῶν ὁ Θεός». Τότε «γνώτε, ἔθνη, καὶ ἡττάσθε» (Ἦσ. 8,8-9). Δὲν θὰ μᾶς σώσουν τὰ καράβια τοῦ πάπα. Δὲν θὰ μᾶς σώση ὁ κόσμος ὀλόκληρος, ἐὰν ἐμεῖς ἀρνηθοῦμε τὴν πίστι μας(**).**

‘Ὁ Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός καὶ μερικοὶ ἄλλοι διαφωνοῦσαν στὴν πολιτικὴ τοῦ αὐτοκράτορα. Ἔπεσε στὰ πόδια τοὺς ὀ Ιωάννης ὁ Παλαιολόγος (πατριώτης, μαχητής, ἀγωνιστής· ἀλλὰ δὲν εἶχε συλλάβει τὸ φρόνημα τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ μας) καὶ τοὺς παρακαλοῦσε καὶ ἔλεγε·

—Ἐπὶ τέλους, βρῆτε μιὰ βᾶσι, φτειάξτε μιὰ φόρμουλα, κάντε μιὰ πρότασι, γιὰ νὰ συμφωνήσουμε, καὶ νὰ μποῦμε στὰ καράβια καὶ νὰ ἐπιστρέψουμε· γιὰτὶ πέφτει ἡ Πόλις...

Καὶ τότε σκεφτήκανε ὄλοι καὶ βρήκανε κάποια βᾶσι καὶ εἶπαν· Ἦ ἔνωσης εἶνε μυριοπόθητος. Ὀλοι ποθοῦμε τὴν ἔνωση.

(*) Καὶ σήμερα ἐπικρατοῦν παρόμοια ρεύματα. Ὀ οἶκ. πατριάρχης Βαρθολομαῖος τόνισε· «Κατ’ ἀπομίμησι τῆς ἐνώσεως τῶν διαφόρων κρατῶν πρέπει καὶ οἱ θρησκείες νὰ ἀρχίσουν τὸν διάλογο συνυπάρξεως» (ἐφημ. «Ἀπογευματινὴ», φ. 21-9-2003).

(**) Δικαιώθηκε ἀπολύτως ὁ ὀμολογητῆς πατριάρχης Ἰωσήφ, πού εἶπε· «Ἐὰν συγκαταβῆτε Λατίνοις, Χριστὸς ἡμᾶς οὐδὲν ὀφελήσει».

Δευτέρα βάσις· Ὅποιος δὲν ἀγαπᾷ τὴν ἔνωσι, «ἀνάθεμα ἔστω». Τοῦ ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ καὶ τῶν ἄλλων εἶνε αὐτό.

Ὁ βασιλιᾶς χάρηκε καὶ χτύπησε παλαμάκια. Ὁ ἅγιος Μᾶρκος ὅμως τοῦ λέει· Βασιλιᾶ, μὴ βιάζεσαι· γρήγορα χτυπᾷς παλαμάκια.

Ὅποιος δὲν ἀγαπᾷ τὴν ἔνωσι, ἀνάθεμα· γιατί εἶνε θέλημα τοῦ Θεοῦ νὰ γίνῃ. Ἀλλὰ συνεχίζει καὶ τοὺς λέει·

Ναὶ μεγαλειότατε, ναὶ πατριάρχα, ναὶ ἐπίσκοποι, ναὶ μητροπολίται, ὅποιος δὲν ἀγαπᾷ τὴν ἔνωσι, ἀνάθεμα. Ἀλλὰ ἔνωσι μόνο μὲ Ὁρθοδοξία. Δὲν θὰ ἐπιτρέψουμε κανέναν συμβιβασμό. Δὲν θὰ ἐπιτρέψουμε ἔνωσι εἰς βάρος τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἐκεὶ πλέον φάνηκαν οἱ διαθέσεις τῶν παπικῶν.

«Ὁ λύκος, κι ἂν ἐγέρασε...»

Σᾶς ἐρωτῶ· Ποιὸς ἀπὸ σᾶς εἶνε ἐκεῖνος ποὺ θέλει τὴν ἔνωσι εἰς βάρος τῆς Ὁρθοδοξίας;

Γιατὶ μοῦ λένε, ὅτι μέσα στὴν Ἀθήνα, δεξιά καὶ ἀριστερά, οἱ ἀδιαφώτιστοι ἄνθρωποι φωνασκοῦν καὶ ζητοῦν ἔνωσι...

Ἄ, ἔχουμε τοὺς φιλενωτικούς. Τὸ κόμμα τῶν φιλενωτικῶν εἶνε στὸ Κολωνάκι. Γιατὶ πᾶνε ταξιδάκια στὴ Ῥώμη, ἐνῶ ὁ πτωχὸς λαὸς δὲν ἔχει εἰσιτήριο νὰ πάῃ στὸ ἐργοστάσιό του, δὲν ἔχει εἰσιτήριο νὰ πάῃ στὸ χωριό του.

Τί ἀκούω ἀπὸ τοὺς φιλενωτικούς, μὲ τὴ γλῶσσα τους τὴν εὐγενικιά, τὴ μοντέρνα τους γλῶσσα, μὲ τὰ ἑλληνικά τους, τὰ ψευδοελληνικά τους·

—Αὐτά, λένε, εἶνε περασμένα. Τώρα ἄλλαξε ὁ πάπας.

Ἄλλαξε ὁ πάπας; Αὐτὸ εἶνε τὸ σφάλμα τους τὸ μεγάλο(*).

(*) Πόσο δίκιο εἶχε ὁ π. Αὐγουστίνος ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὴν δήλωσι τοῦ νέου πάπα Γιόζεφ Ράτσιγκερ· «Ἡ μόνη ἐκκλησία εἶναι τοῦ Βατικανοῦ, οἱ ὀρθόδοξοι εἶναι ἀποσχισμένη ἐκκλησία καὶ πρέ-

Δὲν ἄλλαξε ὁ πάππας! Εἶνε ἀμετάβλητος. Σᾶς τὸ λέω ἐγώ, ποῦ τῶρα τελευταῖα μελέτησα πολὺ τὸ θέμα καὶ συμβουλεύθηκα καὶ ἀνωτέρους ἀπὸ μένα. Γιατὶ δὲν εἶνε θέμα νὰ βοῦμε στὰ μπαλκόνια καὶ νὰ φωνάζουμε.

Ἐκδηλώθηκα τελευταῖος, ὑποχωρώντας, γιατί ἤθελα νὰ μελετήσω βαθειὰ τὸ θέμα. Ἦθελα νὰ ρωτήσω τὴ συνείδησί μου, νὰ ρωτήσω τὸ Θεό μου, νὰ ρωτήσω τοὺς πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, νὰ τοὺς ρωτήσω ὅλους, γιὰ νὰ δῶ ποῦ πᾶμε, ποῦ βρισκόμεθα. Γιατὶ ποτέ μὲς' στὴν καρδιά μου δὲν μποροῦσε νὰ περάσῃ ἡ ἰδέα, ὅτι ἕνας πατριάρχης μποροῦσε νὰ μᾶς προδώσῃ.

Ὅταν σκέπτομαι τὸ Γρηγόριο τὸν Ε΄, ὅταν σκέπτομαι τὸ σχοινὶ του τὸ ματωμένο, ὅταν σκέπτομαι τοὺς ἥρωας πατριάρχας, κλωτσάει ἡ ψυχὴ μου. Δὲν μπορεῖ νὰ παραδεχθῇ ἡ ψυχὴ μου, ὅτι ὀρθόδοξος πατριάρχης μπορεῖ νὰ δεχθῇ αὐτὸ τὸ μεγάλο μυστήριό τῆς ἀνομίας. Δὲν μπορεῖ νὰ τὸ δεχθῇ αὐτὸ ἡ ψυχὴ μου. Γι' αὐτὸ ἤμουν κάπως διστακτικός. Ἀλλὰ τώρα, ὕστερα ἀπὸ μελέτη, ἔχω πεισθῆ ἀκραδάντως, ὅτι μυστήριό ἀνομίας καὶ προδοσίας μέσα στὴν Ἐκκλησία μας συντελεῖται. Καὶ γι' αὐτὸ ὀμιλῶ καὶ γι' αὐτὸ κηρύττω καὶ γι' αὐτὸ γράφω(*).

πει νὰ ἐπιστρέψουν» (ἐγκύκλιος Dominus Jesus 2000).

(*) Οἱ οἰκουμενισταὶ ῥασοφόροι εἶνε σήμερα οἱ προβατόσχημοι λύκοι, ποῦ νοθεύουν καὶ προδίδουν τὴν ἀποστολικὴ καὶ πατερικὴ διδαχὴ. Περιφρονοῦν τὴν ἀγία Γραφή, τὶς Οἰκουμενικὲς Συνόδους καὶ τὰ δόγματα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐφαρμόζουν τὴν πατριαρχικὴ ἐγκύκλιο τοῦ 1920, ποῦ θέτει στὸ περιθώριο τὰ δόγματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ θεωρεῖ τὶς «ἐκκλησίες» τῶν αἰρετικῶν «σεβάσμιες», «συγκληρονόμους» καὶ μέλη τοῦ ἰδίου σώματος. Ἀναγνωρίζουν τὸν παπισμὸ ὡς «ἐκκλησία» (στὸ Μπαλαμάντ τοῦ Λιβάνου τὸ 1993) καὶ ἐξισώνουν τὴν Ἐκκλησία μὲ τὶς διάφορες αἱρέσεις καὶ σχίσματα.

Δὲν ἄλλαξε ὁ πάπας

Ἕλλαξε ὁ πάπας; Δὲν ἄλλαξε.

Δὲ' βλέπετε; Βγῆκε ἀπὸ τῆ Ῥώμη. Πῆρε ἀεροπλάνο καὶ πέταξε μὲ τὰ χρώματα τῆς παπικῆς βασιλείας του καὶ πῆγε στοὺς Ἁγίους Τόπους, πῆγε στὸν Ἰορδάνη, πῆγε στὸ Γολγοθᾶ, πῆγε στὰ προσκυνήματα, πῆγε παντοῦ.

Πῆγε καὶ στὴ Φάτνη, ἐκεῖ ποὺ ἐγεννήθη ὁ Χριστός, καὶ ἐκεῖ στάθηκε καὶ ὠμίλησε. Καὶ τί εἶπε;

Φτάνουν αὐτὰ τὰ λίγα ποὺ εἶπε. Τὰ ἔχω γραμμένα στὴ «Σπίθα», καὶ ὅποιος μπορεῖ ἄς τὰ διαψεύση(*).

Γιατὶ ὕστερα ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἔγραψα ἓνα ἀπὸ τὰ δύο πρέπει νὰ γίνη ἢ ὁ Αὐγουστίνος νὰ καθαιρεθῆ, ἢ ὁ πατριάρχης(**). Δὲν ὑπάρχει ἄλλη λύσι. Ἕν ὑπάρχη δικαιοσύνη στὴν ἐκκλησία, νὰ μὲ καθίσῃ κάτω ἐμένα τὸν ἱερομόναχο Αὐγουστίνο καὶ νὰ μοῦ πῆ, Πῶς λέγεσαι; ποῦ κατοικεῖς;..., καὶ νὰ μὲ καθαιρέσῃ. Νὰ μὲ πάῃ σ' ἓνα μοναστηράκι. Γιατὶ αὐτὸ λέγουν, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ κίνδυνος τῆς Ἐκκλησίας. Νὰ μὲ πᾶνε λοιπὸν νὰ μὲ κλείσουν μέσα, καὶ τελείωσε ἡ ἱστορία· καὶ ν' ἀφήσουμε αὐτοὺς ἔξω νὰ ἀλωνίζουने ὀλόκληρη τὴν ὀρθοδοξία.

(*) Βλ. «Χριστιανικὴ Σπίθα», φ. 264 - 265, Ἀθήνα 1963.

(**) Οἱ ἱεροὶ κανόνες διατάσσουν· Νὰ καθαιρῆται ὁ ἱερεὺς, ὁ ἐπίσκοπος, ἢ ὁ πατριάρχης ποὺ συλλειτουργεῖ, συμπροσεύχεται, εὐλογεῖ καὶ δέχεται εὐλογίες αἰρετικῶν. Ὁ πατριάρχης Βαρθολομαῖος ὀνομάζει τὸν πάπα «ἀδελφός»! Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἐξισώνει τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία μὲ τὸν παπισμὸ! (βλ. τὸ εὐχετήριο τηλεγράφημά του στὸν νέο πάπα, σελ. 57).

Περιμέναμε ὅλοι μιὰ ἀναψυχή, ν' ἀκούσουμε τὸν πάπα νὰ ὁμιλῇ. Τίποτε. Εἶνε ὁ ἴδιος καὶ ἀπαράλλαχτος.

Τί εἶπε; Μπορεῖτε νὰ τὸ διαβάσετε καὶ στὴ «Σπίθα» (ἔ.ἀ.). Ἄπλᾳ ἐδῶ θὰ σᾶς τὰ πῶ.

Μιά, λέει ὁ πάπας, μιὰ μόνον ἐκκλησία ὑπάρχει. Μόνο ἡ Ῥώμη, μόνο ὁ πάπας. Εἶπε καὶ ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι, δηλαδή ὅλοι ἐμεῖς ποὺ βαπτιστήκαμε στὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ὅσοι κοινωνοῦμε ὄχι μόνο τὸ σῶμα, ὅπως κοινωνοῦνε αὐτοί, ἀλλὰ σῶμα καὶ αἷμα Χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον, ὅλοι ἐμεῖς εἴμαστε ἐκτὸς τῆς μάνδρας, εἴμεθα αἰρετικοί, εἴμεθα τὰ ἄσωτα παιδιὰ τῆς στρουγγκας τοῦ πάπα, εἴμεθα τὰ ἀπολωλότα πρόβατα· καὶ ἂν πᾶμε νὰ κτυπήσουμε τὴν πόρτα του, τότε θ' ἀνοιξῆ νὰ μᾶς δεχθῆ στὴν ἀγκάλη του. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἱστορία.

Ἄλλὰ θὰ ἔπρεπε κάτι ἄλλο νὰ πῆ, καὶ ἐγὼ θὰ ἤμουν σύμφωνος· ὅμως δὲν τὸ εἶπε, καὶ ὅλοι ἐπάγωσαν.

Μολονότι ἐγὼ πολέμησα ἀγρίως τὸν Βενέδικτο Ἱεροσολύμων ὡς μασόνο, ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω, ὅτι αὐτὴ τὴ φορά ὁ Βενέδικτος ἐβάδισε μίαν τακτικὴν ἀπειρώς καλυτέραν ἀπὸ τὴν τακτικὴ τοῦ πατριάρχου.

Ἄλλαξε ὁ πάπας; Πῶς ἄλλαξε;

Λέει μιὰ παροιμία· «Ὁ λύκος, κὶ ἂν ἐγέρασε κὶ ἄσπρισε τὸ μαλλί του, μήτε τὴν γνώμην ἄλλαξε μήτε τὴν κεφαλή του»·

«Μιμηταὶ τοῦ Ἰούδα εἶναι ὅσοι διὰ φόβον τῶν ἀνθρώπων ἀρνοῦνται τὰ δόγματα τῆς Πίστεως, τοὺς Ἀποστολικούς, Συνοδικούς κανόνας καὶ τὰς Παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας» (ἄγ. Νικόδημος, ἐρμηνεία τῆς Θ' ᾠδῆς)

«Ἄπαντες οἱ τῆς Ἐκκλησίας διδάσκαλοι, πᾶσαι Σύνοδοι, πᾶσαι θεῖαι Γραφαί, φεύγειν τοὺς ἑτερόφρονας παραινοῦσι καὶ τῆς αὐτῶν κοινωνίας δίστασθαι» (ἄγ. Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός).

«Ἡμεῖς τοὺς προσπιθέντας ἢ ἀφαιροῦντάς τι ἐκ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀναθεματίζομεν.... Εἴτις πᾶσαν παράδοσιν Ἐκκλησιαστικὴν ἐγγραφόν τε ἢ ἄγραφον ἀθετεῖ, ἀνάθεμα» (Ζ' Οἰκουμενικῆ Σύνοδος, Πρακτικὰ Σπ. Μήλια σελ. 805, 825, 878, 879).

ὁ λύκος τὸ μαλλί του ἀλλάζει, ἀλλὰ τὴ γνώμη του δὲν τὴν ἀλλάζει. Ἡ μᾶλλον ὁ λύκος μπορεῖ ν' ἀλλάξη, ἀλλὰ ὁ πάπας δὲν ἀλλάζει. Δὲν ἐννοῶ τὸ πρόσωπο, ἀλλὰ τὸν θεσμό.

Λέω, δὲν ἀλλάζει. Γιατὶ ὁ παπισμὸς στηρίζεται ἐπάνω σὲ ὠρισμένα θεμέλια. Ὁ λύκος, ἂν παύσῃ νὰ τρώῃ πρόβατα, τότε δὲν θὰ εἶνε λύκος. Ἐὰν ἀφαιρέσῃ τὰ θεμέλια, θὰ πέσῃ ὅλο τὸ οἰκοδόμημα. Καὶ τὰ θεμέλια τοῦ παπισμοῦ τὰ ἀνέπτυσξα. Σᾶς ἔκανα κήρυγμα ὀλόκληρο. Ἐβγαλα φυλλάδιο εἰδικό(*).

Τὰ θεμέλια τοῦ παπισμοῦ εἶνε δύο ἀντιχριστιανικὲς διδασκαλίαι, ποὺ πᾶνε κόντρα μὲ τὸ Εὐαγγέλιο. Τὸ πρῶτο θεμέλιο εἶνε τὸ *πρωτεῖο* τοῦ πάπα, καὶ τὸ δεύτερο εἶνε τὸ *ἀλάθητο*. Ἄν τ' ἀλλάξη αὐτὰ τὰ δύο ὁ πάπας, δὲν ὑπάρχει πλέον παπισμὸς. Γι' αὐτὸ σᾶς λέω ὅτι ὁ παπισμὸς εἶνε ἀμετάβλητος. Ἀλλάζει μόνο ὅταν φορᾷ διαφορὲς μάσκες πρὸς ἑξαπάτησιν τῶν ἀφελῶν. Θὰ σᾶς ἔλεγα μιὰ εἰκόνα πιὸ ζωηρὴ, πιὸ δελεαστικὴ, πιὸ κτυπητὴ, ἀλλὰ δὲν τὴν λέω, γιὰ νὰ μὴ γελάσετε. Φτάνει αὐτό.

Ἄφου δὲν ἄλλαξε ὁ πάπας, τότε τί ζητᾷ ἀπὸ μᾶς; Τί ζητᾷ μὲ τοὺς ὀρθοδόξους;

Ἄ, ἐδῶ εἶνε τὸ μυστήριο! Παίζει μπακαρᾶ. Ἐχει «χαρτιὰ» δυνατὰ ὁ πάπας αὐτὴ τὴν ὥρα, γιατί ἀπέναντί του ἔχει ἀδύνατους παίκτας.

Αὐτοὶ ποὺ εἶνε χαρτοπαίκτες κοιτοῦν ἀπέναντί τους νὰ ἔχουν ἀδύνατους παίκτας· ὅταν ἔχουν δυνατούς, δὲν παίζουν, γιατί τοὺς φοβοῦνται.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ πάπας εἶνε δυνατὸς παίκτης. Κρατᾷ στὰ χέρια του «χαρτιὰ» μεγάλα καὶ λέγει: Ἡ τῶρα, ἢ ποτέ. Ἄν δὲν τοὺς κερδίσω, τούλάχιστον νὰ τοὺς διαιρέσω· νὰ τοὺς κάνω κομμάτια καὶ νὰ φαγωθοῦν μεταξύ τους. Ἄν δὲν κατορθώσω αὐτὸ ποὺ θέλω, κάτι πάντως θὰ κερδίσω, 10 20 30 60 100, κάτι θὰ πάρω. Αὐτὸ θὰ εἶνε ἐπιτυχία μου...

(*) Ἄρχιμ. Αὐγουστίνου Ν. Καντιώτη, *Τὸ Βατικανό*, τεύχος 6, Ἀθῆναι 1963, σελ. 32.

Γιατί σᾶς λέγω, ἀδελφοί μου, μία πρότασι, τὴν ὁποίαν σημειώσατέ την. Οἱ συνθηκῆς, ὑπὸ τὶς ὁποῖες γίνεται αὐτὸς ὁ διάλογος, οἱ συνθηκῆς ποὺ ζητεῖ ὁ παπισμὸς γι' αὐτὸν τὸν διάλογο μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, εἶνε λίαν εὐμενεῖς γιὰ τὸν παπισμὸ καὶ εἶνε δυσμενεῖς γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία.

Οὕτω καιρὸς! Δὲν εἶνε καιρὸς τώρα γιὰ τέτοιες συζητήσεις.

Γιατί, ἀδέλφια μου; Κάντε ὑπομονὴ καὶ θὰ σᾶς πῶ πέντε λόγους.

Θέλω νὰ σᾶς διαφωτίσω, καὶ καθέννας ἀπὸ σᾶς νὰ γίνῃ σπαθὶ καὶ νὰ διαφωτίζη καὶ ἄλλους.

Δυσμενεῖς συνθηκῆς

Ποιὲς εἶνε οἱ δυσμενεῖς συνθηκῆς γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία; (καὶ σημειώστε· ὅ,τι εἶνε δυσμενὲς γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία, εἶνε εὐμενὲς γιὰ τὸν πάπα).

1. Εἶνε ὁ ἀριθμὸς. Δὲν εἶνε σπουδαῖο, ἀλλὰ ἔχει καὶ αὐτὸ σημασία.

Αὐτοὶ μαζεύονται ἑξακόσα ἑκατομμύρια. Οἱ ὀρθόδοξοι; Ἄς εἶνε καλὰ ὁ Κεμάλ, ποὺ τὴν εἰκόνα του τὴν ἔχει κρεμασμένη στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ὁ πατριάρχης μας. Ἄς εἶνε καλὰ ὁ Κεμάλ, ποὺ μᾶς σκότωσε, μὲ τὸν Ἰνονοῦ, δύο ἑκατομμύρια ἀδέλφια μας! Διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου διήλθε ὀλόκληρος ἡ Ὁρθοδοξία.

Οἱ δυτικοὶ ἔχουν μεγάλα νούμερα καὶ εἶνε ξαπλωμένοι σ' ὅλο τὸν κόσμο. Ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι τί μείναμε; Διακόσα ἑκατομμύρια.

Ποιοὶ εἶνε ὀρθόδοξοι; Εἶνε οἱ Ῥῶσοι, εἶνε οἱ Ῥουμᾶνοι, εἶνε οἱ Βούλγαροι, εἶνε οἱ Σέρβοι. Εἶνε τὰ ἀδύνατα πατριαρχεῖα.

Ὅταν ἀκούμε πατριαρχεῖα, μᾶς φαίνονται κάτι τεράστια πράγματα. Ἀλλὰ δὲν εἶνε. Σὲ πληθυσμὸ εἶνε λιγότεροι ἀπὸ ὅσο ἡ μητρόπολις τῶν Κυθῆρων. Τόσο λίγος κόσμος ὑπάρχει. Ἀκούω Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων καὶ πα-

ραπάνω από χίλιους ὀρθόδοξους Ἕλληνας δὲν ἔχει.

Αὐτὰ τὰ ἀδύναμα πατριαρχεῖα ἔχουμε ἐξ ἐπόψεως δυνάμεως καὶ πληθυσμοῦ καὶ θεολόγων. Καὶ μόνον αὐτό;

2. Ἄλλη δυσμενὴς συνθήκη. Ἡ Ῥουμανία, ἡ Σερβία, ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ Ῥωσία διατελοῦν κάτω ἀπὸ ἀθειστικὸν σύστημα(*). Στὸ κοινωνικὸ τους σύστημα μπορεῖ νὰ ὑπογράψω, ἀλλὰ δὲν ὑπογράψω ποτέ τὰ ἀθειστικά τους κηρύγματα.

Καὶ μόνον ἀθειστικά; Καὶ ὀλοκληρωτικά! Ἄθεοι ὑπάρχουν καὶ στὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ ἐκεῖ τὸ ἀθειστικὸ συγκρότημα ἔχει ὡς δόγμα τοῦ πολιτικοῦ του βίου τὸ νὰ κρατῆ **ὑπὸ περιορισμὸν** τὴν Ἐκκλησία. Δίνουν στὴ Ῥωσικὴ Ἐκκλησία τόση ἐλευθερία ὅσο νὰ φαίνεται ὅτι ζῆ. Τὸ στόμα της ὅμως δὲν εἶνε ἐλεύθερο. Ἔχουν φίμωτρα καὶ ἡ Ῥωσικὴ καὶ ἡ Ῥουμανικὴ καὶ ἡ Βουλγαρικὴ καὶ ἡ Σερβικὴ ἐκκλησία. Τὰ ἔχουμε ἐξακριβώσει αὐτά. Καὶ κατὰ τὰς ἀνεξερευνητοὺς βουλάς τοῦ Θεοῦ ἐλεύθερο ὀρθόδοξο κράτος μένει μόνον ἡ Ἑλλάς.

Πρώτη λοιπὸν δυσμενὴς συνθήκη εἶνε, ὅτι αὐτοὶ εἶνε πολλοί. Δευτέρα δυσμενὴς συνθήκη εἶνε, ὅτι ὑπάρχει χάος στὴν Ὀρθοδοξία, ὅτι τὰ 90 καὶ 95% τῶν ὀρθοδόξων διατελοῦν κάτω ὑπὸ ἀθειστικὸν καθεστῶς, πού ζητεῖ νὰ σθήσῃ ὀλόκληρη τὴν Ὀρθοδοξία, καὶ μένομεν ἐμεῖς, ἡ Ἑλλάς τῶν ὀκτῶ ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, πού ἀποτελοῦμε ἐλεύθερο ὀρθόδοξο κράτος.

3. Τρίτη δυσμενὴς συνθήκη ποιά εἶνε; Ἐλᾶτε ν' ἀνοίξουμε αὐτὸ τὸ σακκί, πού λέγεται Ὀρθόδοξο Ἑλληνικὸ κράτος, γιὰ νὰ δοῦμε τί ἔχει μέσα.

Τὸ ἔχω πεῖ καὶ ἄλλοτε, ἀλλὰ ἡ φωνή μου *«φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ»*. Σᾶς ἔχω μιλήσει καὶ σᾶς ἔχω πεῖ· Μέσα στοὺς ἑκατὸ Ἕλληνες, τί γίνεται, πόσοι εἶνε πραγματικὰ ὀρθόδοξοι; Ἐκεῖνοι πού λέγονται ὀρθόδοξοι, εἶνε ὀρθόδοξοι στὸ

(*) Ὑπενθυμίζουμε, ὅτι ἡ ὀμιλία ἐγένετο τὸ 1964.

ὄνομα καὶ στὶς ταυτότητες, ἀλλὰ στὰ ἔργα τους καὶ στὴ συμπεριφορά τους καὶ στὶς ιδέες τους δὲν εἶνε δυστυχῶς ὀρθόδοξοι. **Ἔνα μέρος τοῦ λαοῦ μας ἔχει ἄγνοια. Δὲν ξέρει τί πιστεύει. Δὲν ξέρει τί εἶνε αὐτὴ ἡ Ὁρθοδοξία.**

Καὶ ὄχι μόνο δὲν ξέρει τί εἶνε αὐτὴ ἡ Ὁρθοδοξία στὸ σύνολό της, ἀλλὰ δὲν ξέρει καὶ τί πιστεύει λεπτομερῶς. Δὲν ξέρει ποιά εἶνε τὰ δόγματά μας, ποιά εἶνε τὰ θεμέλιά μας, τὰ ἄρθρα μας, τὰ μυστήριά μας, ἡ λειτουργία μας. Δὲν ξέρει ὅλο αὐτὸ τὸ ἀπερίγραπτο μεγαλεῖο τῆς Ὁρθοδοξίας μας. **Καὶ ὄχι μόνο δὲν ξέρει τί πιστεύει, ἀλλὰ δὲν ξέρει καὶ γιατί πιστεύει.**

Τὸ ἕνα μέρος τοῦ λαοῦ μας ἔχει ἄγνοια. Τὸ ἄλλο μέρος τοῦ λαοῦ μας εἶνε ἀδιάφορο, ἔχει **ἀδιαφορία**. Ἐνδιαφέρεται γιὰ τὰ μαγαζιά του. Ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ χρηματιστήριό του. Ἐνδιαφέρεται γιὰ τὶς μπάλλες τῶν ποδοσφαιριστῶν. Ἐνδιαφέρεται γιὰ τοὺς ἀστέρας τοῦ κινηματογράφου. Ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν πολιτικὴ. Ἐνδιαφέρεται καὶ φανατίζεται γιὰ ὅλα. **Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως γιὰ τὴν ἀγία μας Ὁρθοδοξία, δὲν ὑπάρχει ἐνδιαφέρον. Εἶνε κρύες οἱ καρδιές. Θὰ σᾶς ἀναφέρω ἕνα παράδειγμα.**

Δὲν θέλω νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν διάνοια οὐδενός, ὅτι ἀναμειγνύομαι στὴν πολιτικὴ. Μένω ἐκτὸς πολιτικῆς. Ἐγώ, ὡς ἱερεὺς καὶ κληρικὸς τῆς Ἐκκλησίας, στέκομαι ὑπεράνω κομμάτων. Καὶ εἶστε ἐλεύθεροι ἀπὸ ἐμένα τὸν ἱερομόναχο, νὰ ψηφίσετε ὅποιον νομίζετε ὅτι εἶνε ὁ καλύτερος γιὰ τὴν πατρίδα μας, γιὰ τὸ ἔθνος μας, γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία μας. Συνεπῶς δὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ παρεξηγηθῶ ἀπὸ κανένα κόμμα, ἀλλὰ βαδίζω πάνω, ψηλά, πάνω ἀπὸ κόμματα, πάνω ἀπὸ προσωρινὰ καὶ ἐφήμερα. Σᾶς φέρνω λοιπὸν ἕνα παράδειγμα.

Εἶδατε στοὺς ἐκλογικοὺς ἀγῶνες τί γίνεται; Δίδεται ὁ ἀγῶνας σὲ διάφορα θέματα. **Ἀλλὰ ὁ κυρίως ἀγῶνας δίδεται ἐπάνω σὲ ἕνα θέμα.**

Ἄνεβαίνει στὸ μπαλκόνι ὁ ἕνας –ἀπὸ περιωπῆς ἐξετάζω

τὸ θέμα— καὶ φωνάζει·

—Κινδυνεύει ἡ δραχμὴ!

Βγαίνει στὸ μπαλκόνι ὁ ἄλλος καὶ λέει·

—Ὁχι, δὲν κινδυνεύει ἡ δραχμὴ!

Οἱ ἐπιστήμονες ποὺ ἀσχολοῦνται μ' αὐτά, οἱ χρηματισταὶ καὶ ὁ χρόνος θὰ τὸ ἀποδείξουν. Ἐγὼ δὲν ἀσχολοῦμαι μ' αὐτά, δὲν ἀνακατεύομαι. Σὰν Ἕλληνας ποὺ πέρασα μέσα στὴν φοβερὰ ἐποχὴ καὶ εἶδα, ὅτι μὲ ἓνα ἑκατομμῦριο δὲν ἀγόραζες οὔτε ἓνα κουτὶ σπύρτα —ὁ Θεὸς νὰ φυλάξη γιὰ νὰ μὴν πέσουμε πάλι σ' αὐτό—, δὲν θέλω νὰ παραδεχθῶ τέτοια πράγματα. Θέλω νὰ πιστεύω, ὅτι αὐτὰ εἶνε διαπληκτισμοὶ αὐτῶν τῶν πολιτικάντηδων, οἱ ὁποῖοι παίρνουν ὡς θέμα τὴν δραχμὴ. Λέγω μόνο τὸ ἐξῆς.

Φωνάζει ὁ ἓνας, Κινδυνεύει ἡ δραχμὴ! Δὲν κινδυνεύει ἡ δραχμὴ! φωνάζει ὁ ἄλλος. Καὶ ὅποιος πείσῃ τὸ λαό, παίρνει τὴν ἐξουσία. Ἐὰν αὐτοὶ ποὺ λένε, Κινδυνεύει ἡ δραχμὴ! γίνονται πιστευτοί, παίρνουν τὴν ἐκλογή. Ἐὰν ὅμως οἱ ἄλλοι ἀποδείξουν, ὅτι δὲν κινδυνεύει ἡ δραχμὴ ἀλλ' αὐτὸ εἶνε μπλόφα, παίρνουν ἐκεῖνοι τὴν ἐκλογή. Τί θέλω νὰ πῶ·

Ὡστε γιὰ τὴν δραχμὴ συγκινεῖσθε, κύριοι; Ἐγὼ λοιπὸν σᾶς παρουσιάζω κάτι ἄλλο καὶ λέγω·

Ἐπάρχει μιὰ ἄλλη δραχμὴ ἀνεκτίμητος, οὐράνιος δραχμὴ, ἀπὸ τὸν οὐρανὸ φτειαγμένη, οὐρανοκατέβατος δραχμὴ. Τὴν κρατῶ στὰ χέρια μου. Μοῦ τὴν ἔδωσε ὁ Θεός, δὲν τὴν δίνω σὲ κανέναν. Εἶνε ἡ ἀγία μας Ὁρθοδοξία.

Ποιὸς συγκινεῖται;

Γιὰ τὴν δραχμὴ συγκινεῖσθε, ἔ; Ἄ, τὸ πορτοφολάκι μας, τὸ μαγαζάκι μας, ὁ μισθούλης μας, τὸ χρηματιστήριό μας... Βέβαια! Ὅταν ὅμως σᾶς λέω ἐγώ, ὅτι κινδυνεύει ἡ δραχμὴ — καὶ αὐτὸ δὲν εἶνε δικό μου πλάσμα—, δὲν συγκινεῖσθε.

Ἄνοιξτε σᾶς παρακαλῶ τὸ 15ο κεφάλαιο τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου, γιὰ νὰ δῆτε Περί δραχμῆς ὁμιλεῖ (Λουκ. 15,8-10). Ὅσο ἀξίζει μιὰ δραχμὴ —ὁμιλεῖ ἐκεῖ παραβολικῶς ὁ Κύριος—, δὲν ἀξίζουν τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ καὶ οἱ γαλαξίες ὄλοι.

Ἦς μοῦ στρώσης ἐσὺ τὴν Ἑλλάδα μὲ ρόδα καὶ τριαντάφυλλα, ἅς μοῦ δώσης μισθὸ ἑκατονταπλασίονα, ἅς βγάλουν οἱ δρόμοι χρυσάφι. Ὁχι· προτιμῶ νὰ πεθάνω πτωχός, νὰ πεθάνω ψωμοζήτητος, νὰ γυρίζω ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι, παρὰ νὰ παραδώσω αὐτὴ τὴ δραχμὴ. Διότι ἐνθυμοῦμαι τὴν φοβερὰ ἐκείνη μέρα, ποὺ ἐγὼ τοῦλάχιστον ὡς κληρικὸς δὲν θὰ τὴν ξεχάσω ποτέ.

Ἔνας σεβάσμιος γέροντας, σὲ κάποιο χωριὸ τῆς Αἰτωλοακαρνανίας, μοῦ εἶπε· *«Λάβε τὴν παρακαταθήκην ταύτην καὶ φύλαξον αὐτὴν μέχρι τῆς Δευτέρας τοῦ Χριστοῦ παρουσίας»!*

Αὐτὴ τὴν στιγμή, ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, ἱερεῖς, ἂν πιστεύετε στὸ Χριστό, καλυμμαύχια εὐλογημένα, ἂν ὑπάρχουν καλυμμαύχια εὐλογημένα, αὐτὴ τὴν παρακαταθήκην τὴν ἱερά, τὴν ὁποία μᾶς παρέδωσαν γενεὲς γενεῶν, νὰ τὴν φυλάξουμε διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Γιατὶ πότε ἔφτασε αὐτὴ ἢ δραχμὴ σ' ἐμᾶς; Ἔφτασε ἀπὸ τοὺς πατέρας μας, ἀπὸ γενεὲς γενεῶν. Καὶ κρατοῦμε τὴν δραχμὴ αὐτὴ ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἦς γαυγίζουν οἱ πολιτικοί, ἅς λύσουν τὶς διαφορὲς τους. Ἐγὼ σᾶς λέγω, ὅτι κινδυνεύει ἡ δραχμὴ, ἡ ἀγία μας Ὁρθοδοξία. Καί, ὅσοι πιστοί, δίπλα στὴν δραχμὴ αὐτὴ! Διότι τὸ εἶπε καὶ ὁ Μᾶρκος ὁ Εὐγενικὸς στὸν αὐτοκράτορα·

—Βασιλιᾶ μου, εἶπε, ἂν παρουσιαστῇ στὸ κράτος σου κάποιος παραχαράκτης καὶ κἀνὴ κίβδηλα νομίσματα, τί θὰ κἀνῃς;

—Θὰ τὸν κρεμάσω, ἀπήντησε.

Ὅστε ἐσὺ θὰ κρεμάσῃς αὐτὸν ποὺ κάνει κίβδηλα νομίσματα. Καὶ τί λόγο θὰ δώσω ἐγὼ στὸ Θεό, ὅταν ἀφήσω νὰ γίνῃ κίβδηλο νόμισμα ἢ ἀγία μας Ὁρθοδοξία;

Σήμερα οἱ συνθηκῆς εἶνε εὐνοϊκῆς γιὰ τὸν παπισμὸ καὶ δυσμενεῖς γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία. Γιατί; Πρῶτον, διότι οἱ παπικοί εἶνε πολλοί, οἱ δὲ ὀρθόδοξοι ὀλίγοι. Δεύτερον, διότι στὰ κράτη τοῦ ἀνατολικοῦ κόσμου, ποὺ ἐπικρατεῖ ἡ Ὁρθο-

δοξία, υπάρχει μέγα χάος. Τρίτον, διότι και ἐδῶ στὸ ὀρθόδοξο κράτος μας ἄλλοι διατελοῦν σὲ ἄγνοια καὶ ἄλλοι εἶνε ἀδιάφοροι· περισσότερα ξέρουν οἱ ὀρθόδοξοι τῆς Οὐγκάντας παρὰ ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι τῆς Ἑλλάδος. Γιὰ ὅλα συγκινοῦνται οἱ Ἕλληνες, μόνο γιὰ τὴν ἁγία καὶ ἀθάνατη Ὁρθοδοξία μας δὲν συγκινοῦνται.

Ἀποπροσανατολισμὸς τῆς κοινῆς γνώμης

4. Ἐκεῖνοι ποὺ δημιουργοῦν τὴν κοινὴ γνώμη, δηλαδή **οἱ δημοσιογράφοι**, δυστυχῶς, ἄλλοι ἔχουν ἄγνοια, ἄλλοι εἶνε φιλοπαπικοί, ἄλλοι θέλουν νὰ κολακεύσουν τοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἡμέρας, καὶ ἄλλοι ἐξ αὐτῶν ἔχουν σχέσεις μὲ ὑπεροχικὰ πρόσωπα τῆς πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Παίρνει τὴν ἐφημερίδα ὁ ἄλλος καὶ τὴ διαβάζει, διαβάζει τὸ ἄλφα ἢ τὸ βῆτα χρονογράφημα, χωρὶς νὰ ἐξετάζη ἂν εἶνε ἀληθινά.

Λυποῦμαι μέχρι θανάτου. **Ἄδημονῶ ἐγὼ ὁ ἱερομόναχος ὅταν σκέπτομαι, ὅτι συγκροτήματα τεράστια βγάζουν μία δύο καὶ τρεῖς ἐφημερίδες, καὶ ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι δὲν μπορέσαμε νὰ βγάλουμε μία καθημερινὴ ἐφημερίδα. Δεκαπέντε, εἴκοσι, τριάντα ἐφημερίδες καθημερινὲς ἔχει ὁ πάπας, ἐνῶ ἡ Ἐκκλησία μας ἓνα μικρὸ φυλλαδιάκι βγάζει ἢ κακομοίρα.**

Ἔκανα πείραμα. Ἔστειλα στὶς ἐφημερίδες ἓνα μικρὸ ἀνακινωθέν. Δὲν τὸ δημοσίευσε καμμία ἐφημερίδα. Ὅταν ὁμως ἓνας φραγκόπαπας ἔδωσε τὸ δικό του δημοσίευμα, τὸ ἔβαλαν ὀλόκληρο.

Ἐμεῖς τώρα δὲν ἔχουμε δημοσιογραφικὸ μπαλκόνι. Ὁ πάπας ἔχει δεκαπέντε ἐφημερίδες καθημερινές, στὸ Παρίσι, στὴ Ρώμη, στὴ Μαδρίτη καὶ ἀλλοῦ. Ἐμεῖς δὲν ἔχουμε μιὰ ὀρθόδοξη ἐφημερίδα, καθημερινὴ ἐννοῶ. Ὅχι περιοδικά, ποὺ βγαίνουν κατ' ἀραιότερα διαστήματα. Ἐφημερίδα καθημερινὴ δὲν ἔχουμε.

Ἄς εἶνε καλά καὶ ἄς εἶνε εὐλογημένη μία ἐφημερίδα στὴν Ἑλλάδα, ὁ «**Ἑλληνικὸς Βορρᾶς**» τῆς Μακεδονίας, ποὺ μάχε-

ται για τὴν Ὁρθοδοξία. Δυστυχῶς δὲν εἶνε στὴν Ἀθήνα. Νὰ τὴν εἶχαμε στὴν Ἀθήνα, θὰ τσακίζαμε τὰ κόκκαλα τῶν παπικῶν. Μόνο αὐτὴ εἶνε ὄντως ἀντιπαπικὴ ἡμερὶδα. Αὐτοὶ ποὺ τὴ βγάζουν διαθέτουν τὰ φύλλα τους καὶ μάχονται, ἐπάνω ἀπὸ τὸ Λευκὸ Πύργο, ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Οἱ ἄλλοι δημοσιογράφοι... Δὲν θέλω νὰ μιλήσω. Μπορῶ νὰ προβῶ σὲ ἀποκαλυπτήρια. Ὁ ἕνας γράφει ὠραία χρονογραφήματα, καὶ σκᾶτε στὰ γέλια ὅταν τὰ διαβάζετε. Ὁ ἄλλος γράφει κάπως εὐγενικώτερα. Ὁ ἄλλος γράφει μὲ τάκτ. Ὁ ἄλλος γράφει ρεπορτάζ. Εἶνε τέσσερις - πέντε αὐτοί. Ὅλοι τους εἶνε ὑπὲρ τοῦ πάπα. Αὐτοὶ δημιουργοῦν τὴν κοινὴ γνώμη μέσα στὴν κοινωνία.

Διάβρωση τοῦ θεολογικοῦ κόσμου

5. Δυσμενῆς συνθήκη εἶνε καὶ ἡ ἐξῆς. Ὅταν κατέβηκα ἀπὸ τὰ ψηλὰ βουνὰ στὴν Ἀθήνα μετὰ ἀπὸ εἴκοσι χρόνια – εἶχα νὰ κατεβῶ ἀπὸ τὰ φοιτητικὰ μου χρόνια—(1929-1949), μὲ βρίσκει ἕνας παλιὸς συνάδελφος καὶ μοῦ λέει

—Βρὲ Αὐγουστίνε, πᾶμε ἐκεῖ κάτω, καὶ μοῦ ἔδειξε τὴν παλιὰ βουλή, ἐκεῖ ποὺ εἶνε ἀπ’ ἔξω τὸ ἄγαλμα τοῦ μπαρμπα - Κολοκοτρώνη; Ἐκεῖ μέσα, μοῦ λέει, γίνεται συνέδριο τῶν θεολόγων.

—Πᾶμε.

Μπαίνω μέσα καὶ βλέπω νὰ εἶνε συγκεντρωμένοι φοιτηταί, καθηγηταί, γυμνασιάρχαι, ἐπιθεωρηταί, δεσποτάδες μὲ ἐγκόλπια, ἱεροκήρυκες, μικροὶ καὶ μεγάλοι. Ἐγώ, τελείως ἄγνωστος στὴν Ἀθήνα, μπῆκα καὶ τρύπωσα, ὅπως εἶνε ἀμφιθεατρικῶς ἡ παλαιὰ βουλή, ἐπάνω, στὰ τελευταῖα καθίσματα.

Ἀπὸ ἐκεῖ τί ἔβλεπα; Ἐβλεπα νὰ μπαίνουν κάτι γεροντάκια, παπαῖδες ποὺ ἄσπρισαν τὰ μαλλιά τους, παπαῖδες ποὺ ἂν δὲν ἦταν αὐτοὶ δὲν θὰ ὑπῆρχε τὸ Ἑλληνικὸ κράτος. Αὐτοὶ ποὺ ἦταν στὴν ὑποδοχή, τὸ προεδρεῖο τῶν θεολόγων, δὲν τοὺς ἔδιναν καμμία σημασία· καὶ πολλοὶ ἀπ’ αὐτοὺς

τούς σεβασμίους ἱερεῖς ἦταν ὄρθιοι. Ὅταν ἔμπαινε κανένας φραγκόπαπας, τοῦ ἔκαναν μεγάλες τσιριμόνιες, μεγάλες περιποιήσεις, καὶ τὸν ἔβαζαν στὰ πρῶτα καθίσματα. Λέω· Ποῦ εἶμαι;...

Εἶχα δίπλα μου ἕναν παπαῖ

πού ἔφυγε στὸ ἐξωτερικό.

—Δὲ' βλέπεις, μοῦ λέει, τί γίνεται; Μὴ μιλάς ὅμως, καὶ μὲ κρατοῦσε ἀπὸ τὰ ράσα.

Καλά αὐτό, τὸ ὑπέφερα.

Σὲ λίγο ἀνεβαίνει κάποιος καθηγητῆς καὶ λέει·

—Ἡ σεβασμία Καθολικὴ Ἐκκλησία...

᾽ὦχ! λέω.

Ἀνεβαίνει δεύτερος καθηγητῆς καὶ λέει·

—Ἡ σεβασμιωτάτη Ἐκκλησία τῶν καθολικῶν...

Ἔ, δὲν ὑπέφερα· δὲ μ' ἔχετε δεῖ ὅταν θυμῶνω — ὁ Θεὸς νὰ μ' ἐλεήσῃ κ' ἐμένα τὸν ἁμαρτωλό. Ἀπὸ 'κεῖ πού καθόμου, σηκώνω τὸ χέρι καὶ μόνος παίρνω τὸ λόγο καὶ λέω·

—Σᾶς ἐρωτῶ νὰ μοῦ ἀπαντήσετε. **Ἐγὼ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κούνια, γνωρίζω ἀπὸ τὴ μάνα μου, γνωρίζω ἀπὸ τὸ μοναστήρι μου, γνωρίζω ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς θεολόγους, ὅτι μία εἶνε ἡ Ἐκκλησία· ἡ ἀγία, ἡ ἀποστολική, ἡ Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία.** Ὅλα τὰ ἄλλα εἶνε σχίσματα καὶ αἵρέσεις. **Σᾶς ἐρωτῶ νὰ μοῦ ἀπαντήσετε· Ἡ παπικὴ «ἐκκλησία» δὲν εἶνε σχίσμα καὶ αἵρεσις; Ἐγὼ λέω, ὅτι εἶνε αἵρεσις, καὶ ὡς αἵρεσις δὲν πρέπει νὰ λέγεται σεβασμία.**

Τὸ τί ἔγινε!... Δὲν ἀπαντοῦσε κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς στὸ ἐρώτημά μου. Χτύπησαν τὰ κουδούνια. Φώναξαν τὴ φρουρά. Ἦρθαν οἱ χωροφύλακες γιὰ νὰ μὲ βγάλουν ἀπὸ 'κεῖ πάνω. Τότε καμμιὰ δεκαριά παιδιά, νέοι θεολόγοι πού τοὺς γνώριζα ἀπὸ τὸ στρατό, λένε· Ὅχι, δὲν θὰ βγῆ ἔξω ὁ ἱεροκήρυκας. Ἔτσι, μόλις καὶ μετὰ βίας, σταμάτησαν.

“Όταν βγήκα έξω, είπα με τὸ μυαλό μου· «Γιὰ φαντάσου, ποῦ μᾶς πᾶνε...» - πρὶν δώδεκα χρόνια αὐτὴ ἡ δουλειά(*). Εἶπα μέσα μου· «Αὐτοὶ θὰ μᾶς πᾶνε στὸν πάπα!»(**).

Τιμητικὸ στεφάνι προσφέρει ὁ ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος στὸν ἀντίχριστο καὶ ἀνθέλληνα πάπα.

“Ὡστε, λοιπόν, ἔχουμε καὶ μία **διάβρωσι** στὸν ὀρθόδοξο κόσμο. Οἱ περισσότεροι δυστυχῶς ἀπ’ αὐτοὺς ποὺ σπούδασαν στὰ προτεστάντικα πανεπιστήμια εἶνε φιλοπαπικοί. Κανεῖς δὲν πάει στὸ Ἅγιον Ὄρος ν’ ἀνοίξη τὰ ἱερὰ βιβλία, ν’ ἀνοίξη

τοὺς κώδικας, καὶ νὰ μάθῃ τὴ θεολογία. Πηγαίνουν στὸ Παρίσι, γυρίζουν δεξιὰ καὶ ἀριστερά, κι ὅταν ἐπιστρέφουν πίσω στὴν Ἑλλάδα εἶνε ἀγνώριστοι. Δὲν εἶνε πλέον ὀρθόδοξοι, ἀλλὰ πίσω ἀπὸ τὴν «ὀρθοδοξία» τοὺς ἄλλοι ὑποστηρίζουν τοὺς παπικοὺς καὶ ἄλλοι δὲν ξέρω ποιούς ἄλλους.

Στὸ ἴδιο συνέδριο κάποιος ἄλλος ἔκανε ἓνα ἄλλο ἐρώτημα·

—Ποιοὶ εἶνε οἱ ἐχθροὶ τοῦ χριστιανισμοῦ;

Στὴν ἀπάντησι κάποιος συμπλήρωσε, ὅτι καὶ οἱ μασόνοι εἶνε ἐχθροὶ τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἔ, δὲν τὸ γράψανε στὰ πρακτικά! Δὲν θέλησαν νὰ ὁμολογήσουν οἱ θεολόγοι αὐτοί, ὅτι ἡ μασονία εἶνε ἐχθρὸς τῆς Ἐκκλησίας.

(*) 1964–12=1952.

(**) Στὶς τελευταῖες σελίδες τοῦ παρόντος, 40 χρόνια μετὰ τὴν ὁμία αὐτὴ, βλέπουμε τὶς φοβερὲς ἐξελίξεις τῶν ἱεραρχῶν, ποὺ συνεχίζουν σήμερα τὴν κατηφορικὴ πορεία τῶν προδοτῶν τῆς πίστεως.

Μὰ τί ἔπαθα; Τὰ ἔβαλα τώρα μὲ τοὺς θεολόγους; Ποῦ μ' ἔφερε τὸ πλοῖο τοῦ λόγου; Μ' ἔφερε στὴ δίνη, στὸ μεγάλο κυκλῶνα τοῦ ἔθνους μου. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἀνεβαίνω ἐδῶ στὸ βῆμα γιὰ νὰ σᾶς κηρύξω τὴν ἀλήθεια, ἀδιαφορῶ τελείως ἐὰν γίνωμαι πικρὸς στὸν ἄλφα ἢ στὸν βῆτα. **Γιατί μπορεί νὰ ἔρθῃ μιὰ μέρα καὶ ν' ἀδειάσετε τὴν αἴθουσα. Καὶ ἓνας ὅμως νὰ μείνῃ ἐδῶ μέσα, ἐγὼ θὰ ἐξακολουθῶ νὰ κηρύττω τὴν ἀγία μας Ὁρθοδοξία. Δὲν μ' ἐνδιαφέρει. Δὲν ὑπολογίζω τὰ νοῦμερα. Ὑπολογίζω τὴν ἀλήθεια. Καὶ ὅποιος ἔχει τὴν ἀλήθεια, ἔχει τὸ Θεὸ μαζί του· καὶ ὅποιος ἔχει τὸ Θεό, εἶνε ἀκατάβλητος.**

Οἱ φύλακες προδίδουν

6. Προχωροῦμε τώρα καὶ πᾶμε στὸν κυκλῶνα. Πᾶμε στὴ δίνη ποὺ συνταράσσει τὸ ἔθνος μας.

Τὰ ἔχω γράψει, τὰ ἐπαναλαμβάνω ἀπλῶς. Ἔχουμε ὀρθόδοξο βασίλειο. Στὶς ἐκκλησίες μας ψάλλουμε τὸ Πολυχρόνιο. Λέμε· «...τὸν εὐσεβέστατον...», «σὺν τῇ εὐσεβεστάτῃ...», «μετὰ τοῦ εὐσεβεστάτου...».

Ἄν πρέπει κάποιιοι ἀπὸ τὰ ὀκτῶ ἐκατομμύρια Ἕλληνες νὰ ὑπερασπίζονται τὴν Ὁρθοδοξία μας καὶ νὰ εἶνε φρουροί της, ὡς κανόνος πίστεως καὶ ζωῆς –τονίζω τὶς λέξεις αὐτές–, ἂν ὑπάρχουν πρόσωπα ποὺ πρέπει νὰ ὑπερασπίζονται τὴν Ὁρθοδοξία μας, αὐτοὶ εἶνε οἱ βασιλεῖς τῶν Ἑλλήνων. Μάλιστα.

Λοιπόν; Μέσα σὲ ἑκατὸ χρόνια συνέβη νὰ περάσουν ἀπὸ τὴ Ῥώμη πολλοὶ Ἕλληνες βασιλεῖς.

Πέρασε ὁ ἀείμνηστος Γεώργιος ὁ Α΄, ποὺ ἔχυσε τὸ αἷμα του στὸ Λευκὸ Πύργο τῆς Θεσσαλονίκης. Ἐκατὸ φορές πέρασε ἀπὸ τὴ Ῥώμη, καὶ δὲν πῆγε ποτέ στὸν πάπα. Γιατὶ ἤξερε ὅτι, ἂν πῆγαινε στὸν πάπα, δὲν θὰ μπορούσε νὰ σταθῇ στὸ θρόνο του – ἂν καὶ ἦταν διαμαρτυρούμενος.

Πέρασε κατόπιν ὁ δαφνοστεφῆς γιὰ τὶς λαμπρές του νίκες

βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων - ἂν καὶ ἡ διχόνοιά του μὲ τὸν ἄλλον ἐκεῖνο πρωταγωνιστὴ τοῦ ἀγῶνος ἔγινε αἰτία μεγάλου θρυσματισμοῦ τοῦ ἔθνους μας. Πέρασε ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ Β΄ μὲ τὴν ἀείμνηστο βασίλισσα Σοφία. Καὶ μία καὶ δύο καὶ τρεῖς φορὲς πέρασαν ἀπὸ τὴ Ῥώμη, καὶ δὲν πάτησαν στὸν πάπα.

Πέρασε ὁ Γεώργιος ὁ Β΄, ποὺ τὸν ἀξίωσε ὁ Θεὸς διὰ τοῦ στόματός του νὰ λεχθῆ τὸ ἱστορικὸ «Ῥοχι». Πέρασε πολλὲς φορὲς ἀπὸ τὴ Ῥώμη, καὶ δὲν πῆγε στὸν πάπα.

Πέρασε ὁ Ἀλέξανδρος, ποὺ πέθανε σὲ νεωτάτη ἡλικία κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος· δὲν πέρασε ἀπὸ τὸν πάπα.

Πέρασε καὶ ὁ Παῦλος ὁ βασιλιάς μαζί μὲ τὴ Φρειδερίκη – θὰ μοῦ πῆ κάποιος· Δὲν θέλω ν’ ἀκούσω ἀντιδυναστικά κηρύγματα! ἀλλ’ ἐγὼ συνεχίζω—, πέρασε καὶ ὁ Παῦλος μὲ τὴ Φρειδερίκη, καὶ πῆγε νὰ προσκυνήσῃ τὸν πάπα! Μάλιστα. Σὰν νὰ λήσ’ ἐμᾶς τὰ κουτορνίθια· Ὅ,τι κάνουμε ἐμεῖς οἱ βασιλεῖς, νὰ κάνετε κ’ ἐσεῖς ὁ λαός.

Καὶ μόνο αὐτό; Δὲν εἶνε πολλὲς ἡμέρες ποὺ συνέβη καὶ κάτι ἄλλο κάτω στὴν Ὀλυμπία, ἐκεῖ ποὺ ἐγίνοντο στὴν ἀρχαιότητα οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες. Δὲν ὑποτιμοῦμε ἐκείνους τοὺς ἀγῶνες, ἀλλὰ διαφωνοῦμε σὲ κάτι ἄλλο. Σὲ τί διαφωνοῦμε·

Μαζεύτηκαν ἐκεῖ πολλοί. Μαζεύτηκαν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό, ἀπὸ τὴν Αὐστρία, γιὰ νὰ πάρουν τὸ ὀλυμπιακὸ φῶς.

Ἐμεῖς, ποὺ ζοῦμε ὄχι στὸ ὀλυμπιακὸ φῶς, οὔτε στὸ φῶς τῶν Δελφῶν, οὔτε στὸ φῶς τῶν ψευδοθεῶν, οὔτε στὰ ἄλλα ψεύτικα φῶτα, ἀλλὰ στὸ ἀληθινὸ φῶς, στὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου, στὸ μόνο Φῶς, τὸ μέγα Φῶς, ἐμεῖς διαφωνοῦμε. Διότι παίρνουμε λαμπάδα τὸ Μέγα Σάββατο τὸ βράδι καὶ λέμε· *«Δεῦτε λάβετε φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου Φωτός!...»*.

Ἀνάψανε λοιπὸν στὴν Ὀλυμπία τὰ φῶτα τους ἀπὸ τὸ φῶς ἐκεῖνο. Κι αὐτὸ εἶνε τὸ μικρότερο. Κατόπιν γονάτισαν ἐκεῖ, μπροστὰ στὸ ἄγαλμα τοῦ Δία, κάποια ὀρθόδοξα, μειορθόδοξα δεσποινάρια, ἴσως τοῦ Κολωνακίου –καμμιά ἀπ’ αὐτὲς δὲν τὶς εἶδα τὴν πρὶ ἱερὰ στιγμή, ὅταν ἀκοῦμε *«Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν...»*, νὰ γονατίζουν μπροστὰ στὸ Χριστό— γονάτισαν

μπροστὰ στὸ ἄγαλμα τοῦ Δία καὶ κάνανε κατανουκτική προ-
σευχή! Κι ὅλα αὐτὰ ἔγιναν μπροστὰ σὲ ποιόν; Παρῶν ἦταν
ἐκεῖνος ποὺ ἐμεῖς στὶς ἐκκλησίες τὸν μνημονεύουμε ὡς «εὐσεβέ-
στατο». Ἦταν ἐκεῖ καὶ ὁ νομάρχης καὶ δὲν ξέρω ποιοὶ ἄλλοι
ἐπίσημοι, ἦταν ὅμως καὶ ὁ διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου!(*)

**Πῶς νὰ σταθῆ ἡ Ὁρθοδοξία, ὅταν αὐτοὶ οἱ μεγάλοι τὴν
προδίδουν κατ' αὐτὸ τὸν ἐλεεινότατο τρόπο;**

Πάει ἡ βασιλίσσά μας στὴν Κολούμπια τῆς Ἀμερικῆς καὶ
τί κάνει ἐκεῖ; Ὅχι γιὰ πρώτη φορὰ –ὅσοι διαβάζουν τὴ
«Σπίθα» θὰ τὸ ξέρουν, κ' ἐγὼ κατέστησα ὑπεύθυνο ὁλό-
κληρη τὴν Ἱεραρχία–, γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ἄνοιξε τὸ στο-
ματάκι τῆς καὶ τί μᾶς εἶπε ἡ μεγάλη κυρά; Ὅτι «**νύχτες
ὁλόκληρες μέσα στὰ παλάτια δὲν μπορούσα νὰ ἡσυχάσω,
διότι μὲ τάραζαν τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς ζωῆς καὶ
προσπαθοῦσα νὰ βρῶ λύσι στὰ αἰνίγματα τῆς ζωῆς· καὶ
πῆγα στοὺς ἀρχαίους φιλοσόφους, στὸν Πλάτωνα, στὸν
Ἀριστοτέλη, μὰ δὲν ἡσύχασα...».**

Κυρά μου, ἄνοιξε τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ μας, γιὰ νὰ
σοῦ λυθοῦν ὅλες οἱ ἀπορίες καὶ γιὰ τὸ Θεὸ καὶ γιὰ τὸ Χρι-
στὸ καὶ γιὰ τὴν πέραν τοῦ τάφου τὴν ἐπέκεινα ζωὴ!

Ἄλλὰ ποῦ βρῆκε τὴν ἀνάπαυσι ἡ κυρά μας, ἡ μεγάλη κυρά
μας; Στὴν ἐπιστήμη! Στὴν διάσπασι τοῦ ἀτόμου ἢ στὴν πυρηνι-
κὴ ἐνέργεια. Οὐδεμία λέξι γιὰ τὸ ἱερὸ καὶ ἅγιο Εὐαγγέλιο.

Ἄχ θὰ κολαστοῦμε, θὰ κολαστοῦμε! Οὐδεμία λέξι γιὰ τὸ
Εὐαγγέλιο! Ὁ Κέννεντυ κάθε βράδι κρατοῦσε στὰ χέρια του
καὶ διάβαζε μαζί μὲ τὴ γυναῖκα του τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγ-
γέλιο, καὶ ἔκλαιγε. Καὶ ἐδῶ οἱ βασιλιᾶδες μας μᾶς μιλοῦνε γιὰ
...πανθεισμό. Ἐκεῖνος μὲν καθολικός, ἐπίστευε στὸ Εὐαγγέ-
λιο τοῦ Χριστοῦ. Αὐτοὶ δέ, ποὺ ζοῦν ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ
καὶ μνημονεύονται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ἀγνοοῦν τὸ Εὐ-
αγγέλιο καὶ τὴν ἀγία μας Ὁρθοδοξία καὶ ὀμιλοῦν πανθειστί.

(*) Τὸ πολίτευμα τότε ἦταν βασιλευομένη δημοκρατία καὶ στοὺς
ναοὺς ψαλλόταν τὸ «Πολυχρόνιον».

Πῶς ὕστερα θὰ κάνουμε ἐμεῖς ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅταν αὐτοὶ ποὺ κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους εἶνε οἱ φρουροὶ προδίδουν κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὴν Ὁρθοδοξία μας;

Γι' αὐτὸ διαφωνῶ μὲ ὅλους. Δὲ μ' ἀρέσει τὸ εὐκόλο κήρυγμα. Δὲ μ' ἀρέσει νὰ φωνάζουμε ἀπλῶς γιὰ τὸ ἓνα ἢ τὸ ἄλλο ζήτημα. Θέλω νὰ πιάνουμε τὰ πράγματα ἀπὸ τὴ ρίζα τους.

Ἐγώ, νὰ σᾶς πῶ, δὲν λειτουργῶ καὶ γιὰ ἄλλους λόγους, ἀλλὰ καὶ γιατί δὲν θὰ μνημονεύσω ποτέ μὰ ποτέ «τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων». Μπορεῖ νὰ μνημονεύσω ἀπλῶς «βασιλέων», οὐδέποτε ὅμως θὰ πῶ, «τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων». Ὅχι, ἐφ' ὅσον οἱ βασιλεῖς μας ὁμιλοῦν πανθειστί.

Ξέρουν πολὺ καλὰ οἱ Κοζανίτες, ὅτι σὲ ἡμέρες στυγνές, ὅταν ὑπέγραψε ὁ βασιλεὺς βασιλικὸ διάταγμα ὑπὲρ τῆς μασονίας, ἐγὼ ἔπαυσα τὸ μνημόσυνο τοῦ βασιλέως. Καὶ μένω πάλι στὶς θέσεις μου. Ἀλλὰ μετὰ λύπης διαφωνῶ μὲ ὅλους τοὺς ἱεροκήρυκας θεολόγους οἱ ὁποῖοι βαδίζουν μίᾳ χλιαρὰ τακτικῇ καὶ δὲν πιάνουν τίς ὑποθέσεις ἀπὸ τίς ρίζες των.

Ἐδῶ πανθειστί ὁμιλεῖ. Καὶ πανθειστί = σατανιστί = ἀθειστί. Ἀλλὰ φταίει καὶ ὁ Ἱερώνυμος, ὁ κατὰ τὰ ἄλλα καλὸς ἀρχιμανδρίτης, ποὺ ἀνέχεται μίᾳ τοιαύτῃ κατάστασι.

Ἐγὼ –ἄς μοῦ συγχωρέσετε τὴ φράσι–, ἂν ἤμουν πρωθιερεὺς τῶν ἀνακτόρων ἢ ἀρχιεπίσκοπος, δὲν θὰ τοὺς ἐπέτρεπα νὰ κοινωνήσουν τὰ ἄχραντα μυστήρια. Θὰ τοὺς ἔβαζα νὰ ὑπογράψουν λίβελλο γιὰ ν' ἀρνηθοῦν προηγουμένως τὸν πανθεισμό.

Νὰ γιατί σᾶς ὁμιλῶ ἔτσι. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα δὲν τὰ ἔχω ἐξακριβώσει, τὰ ἐρευνῶ. Ἐγὼ σᾶς λέω αὐτὰ ποὺ ἔχω ἐξακριβώσει καὶ εἶνε γεγονότα. Ὑπάρχουν καὶ κάτι ἄλλα, ποὺ ἂν πεισθῶ ὅτι εἶνε γεγονότα, θὰ σᾶς τὰ πῶ. Τὰ ἐρευνῶ. Θέλω νὰ πατῶ ἐπάνω σὲ γερεῖς σανίδες. Καὶ ἂν μὲ πᾶνε ἐξορία, καὶ ἂν μὲ πᾶνε στὰ Μακρόνησά τους, καὶ ἂν μὲ πᾶνε ὅπου θέλουν, καὶ ἐὰν κανεῖς ἀπὸ σᾶς δὲν μὲ ἀκολουθήσῃ, νὰ εἶνε εὐλογημένη ἡ ἡμέρα ποὺ γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία μου θὰ θυσιάσω καὶ τὴ ζωὴ μου.

Δὲν ὑπάρχει ἐμπιστοσύνη στοὺς ἐπὶ κεφαλῆς

7. Συνθῆκες εὐνοϊκῆς ἔχει ὁ πάπας, καὶ ὑπάρχει κίνδυνος νὰ κερδίση τὸ παιχνίδι. Γιατί; Τὰ εἶπαμε.

Κατηγόρησα, ἢ μάλλον ἤλεγξα, τὰ ἀνάκτορα, καθ' ὅσον ἔχω δικαίωμα ὡς ὀρθόδοξος κληρικός, μιμούμενος τὸ παράδειγμα μεγάλων ἱεραρχῶν, τῶν ὁποίων δὲν μπορῶ ἐγὼ νὰ λύσω τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων των. Ἔτσι ἤλεγξε ὁ Γρηγόριος, ἔτσι ὁ Βασίλειος, ἔτσι ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ποὺ δὲν εἶμαι ἄξιος ἐγὼ νὰ πῆσω νὰ προσκυνήσω τοὺς ἱερούς των πόδας.

Δὲν γράφτηκαν αὐτὰ στὴν ἱστορία γιὰ νὰ εἶνε ἀπλῶς ἱστορίες, ἀλλὰ γράφτηκαν γιὰ νὰ τὰ κάνουμε ἐμεῖς ζωὴ καὶ αἷμα μέσα στὸ λαὸ μας.

Ναί, κατηγόρησα τὸν διάδοχο· **ἀλλὰ παραπάνω κατηγορῶ κάποιον ἄλλο.** Πίσω ἀπὸ τὸν διάδοχο διέκρινα – ποιὸν λέτε;

Θεέ μου, λέω, εἰς ποίους καιροὺς τετήρηκας ἡμᾶς! Ποιὸν διέκρινα; Δεσπότη!

—Ἄσ' τὸ δεσπότη, θὰ πῆς.

Καὶ τώρα μπαίνω στὴ ρίζα τῆς ὑποθέσεως.

Ἄλωνίζουν ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα οἱ αἰρετικοί, ἄλωνίζουν οἱ ἄθεοι, **ἄλωνίζουν οἱ πάντες, διότι δὲν ἔχουμε ἐκκλησία ζῶ-**

σα καὶ ἐλευθέρᾳ, διότι δὲν ἔχομε ἐπισκόπους ποὺ νὰ ζοῦνε καὶ νὰ πεθαίνουν γιὰ τὴν πίστι μας· δὲν ὑπάρχουν. Καὶ τελειώνω, γιὰ νὰ κάνω πλέον τ' ἀποκαλυπτήρια.

Ἐδῶ, ὁ καθένας ποὺ πῆγε στὴ θεολογικὴ σχολὴ καὶ φόρεσε τὸ ρασάκι δὲν ἔχει πόθο νὰ πάη κάτω στὴν Οὐγκάντα, νὰ πάη στὴν Ἰαπωνία, γιὰ νὰ κηρύξη τὸ Χριστό· νὰ πάη ἐφημέριος ἐπάνω κοντὰ στὰ Σερβικὰ σύνορα, νὰ πάη ἱεροκήρυκας ἐπὶ τέλους. **Θὰ καθῆση ἐδῶ μέσα στὴν Ἀθήνα καὶ θὰ γλείφῃ ναυάρχους, στρατηγούς· θὰ λουστράρῃ τὰ παπούτσια καὶ τοῦ τελευταίου ἀλήτη τῶν Ἀθηνῶν, γιὰ ἓνα καὶ μόνο σκοπὸ· νὰ γίνῃ δεσπότης, ν' ἀρπάξῃ πατερίτσα. Αὐτό εἶνε τὸ μεγάλο τους κακό.**

Καὶ ἐνῶ αὐτοὶ ποὺ δὲν ἔχουν ἰδανικὰ κυνηγοῦν ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα, γιὰ ν' ἀνεβοῦν σὲ ὑψηλὰ ἀξιώματα, οἱ ἄλλοι, ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουνε μέσα τους μιὰ μικρὰ εὐλάβεια, ποὺ πιστεύουν στὸ Θεό, ἀκοῦνε ἐπισκοπικὸ ἀξίωμα καὶ τρέμει ἡ ψυχὴ τους. Τὰ παλιὰ τὰ χρόνια, τὰ εὐλογημένα χρόνια, κόβανε αὐτιά, κόβανε τὶς μύτες των, γιὰ νὰ μὴ γίνουν ἐπίσκοποι. Καὶ τοὺς ἄρπαζε διὰ τῆς βίας ὁ λαὸς καὶ τοὺς ἔκανε ἐπισκόπους. Ἄρπαξε τὸν Μέγα Βασίλειο διὰ τῆς βίας, ἄρπαξε τὸν Χρυσόστομο διὰ τῆς βίας, ἄρπαξε τὸν Ἀθανάσιο διὰ τῆς βίας... **Τώρα ἀρπάζουν αὐτοὶ διὰ τῆς βίας τὸ ἐπισκοπικὸ ἀξίωμα. Ἴδού ἡ μεγάλη διαφορά.**

Καὶ θὰ πῶ κάτι εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἐνὸς ἀνδρός, τὸν ὁποῖον ὑπολήπτομαι, μολονότι διαφωνοῦσα σὲ ὠρισμένα σημεία. Ἀλλὰ ἄς εἶνε ἡ μνήμη του αἰωνία.

Πρὶν 42 χρόνια, τὸ 1922, ἔγινε ἡ μεγάλη καταστροφὴ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἦμουν μικρὸς καὶ τὴν εἶδα. Ἦμουν μικρὸς καὶ τὴν αἰσθάνομαι βαθεῖα αὐτὴ τὴν καταστροφὴ, ποὺ δύο ἑκατομμύρια Ἕλληνες μὲ τὴν ψυχὴ στὰ δόντια μαζεύτηκαν ἐδῶ στὰ ἁγία μας χώματα.

Ἐδῶ στὴν Ἀθήνα ἦταν τότε κάτι νεαροί. Ἄσπρη τρίχα δὲν εἶχανε. Ἐβγῆκαν τότε ἀπὸ τὸ πανεπιστήμιο θεολόγοι, διᾶκοι, ἀρχιμανδρίται.

Μαζευτήκανε στὸ ἴδρυμα τῶν «Τριῶν Ἱεραρχῶν»(*). Τὸ θέμα τους ἦταν·

–Νὰ καθαρίσουμε τὴν Ἐκκλησία!...

Λόγια παχειά.

Ὁ ἄλλος·

–Νὰ φτειάξουμε κούρα!...

Αὐτὸς φώναζε πιὸ δυνατά, γιατί ἦταν πιὸ φωνακλᾶς– ὅποιος τώρα ξέρει τὰ ἐκκλησιαστικά, καταλαβαίνει.

Ὁ ἄλλος πάλι, μὲ μία θεατρικὴ φωνὴ ποὺ ἦταν γνωστὴ στὸ πανελλήνιο, φώναζε·

–Νὰ σώσουμε τὴν Ἑλλάδα μας, τὸ στρατό μας, τὸ λαό μας· νὰ ἐνωθοῦμε...

–Νὰ πολεμήσουμε, φώναζε ὁ ἄλλος· νὰ κάνουμε κίνημα ἀναγεννήσεως τῆς Ἐκκλησίας...

Αὐτὰ ἦταν τὰ ἐλατήριά των;

Ἦτανε μέσα σ' αὐτοὺς καὶ ἓνας νεαρὸς διάκονος –οὔτε 30 ἐτῶν δὲν ἦταν– καὶ τοὺς ἄκουγε. Ὅταν τελείωσαν ὅλοι αὐτοὶ οἱ φαφλατᾶδες, ποὺ ἄλλα εἶχαν στὸ μυαλὸ καὶ στὴν καρδιά τους καὶ ἄλλα ἔλεγαν στὸ λαό τους, σηκώθηκε ἐκεῖνος ἐπάνω καὶ λέει·

–Συμφωνῶ κ' ἐγὼ μαζί σας, τὰ ὑπογράφω αὐτά. Ἀλλὰ ἂν θέλετε νὰ μείνη ἡ ἀποψινὴ βραδιὰ μιὰ βραδιὰ ἱστορικὴ, θὰ μείνη ὑπὸ ἓναν ὄρο· Κανεῖς ἀπὸ μᾶς, ποὺ φωνάζουμε γιὰ τὴν ἀναγέννησι τῆς Ἐκκλησίας, κανεῖς δὲν θὰ ἐπιδιώξη νὰ γίνη δεσπότης.

–Οὐ! λένε, δὲν γίνονται αὐτὰ τὰ πράγματα.

Φωνάζανε, δηλαδή, γιὰ νὰ γίνουν δεσποτάδες· κι ὅταν ὁ ἄλλος τοὺς εἶπε ὅτι, «Αὐτὰ θὰ τὰ ἐπιδιώξουμε ὡς ἀπλοὶ ἀρχιμανδρίται, ὡς ἀπλοὶ κληρικοί, διότι ὑπάρχουν ἄλλοι ἀνώτεροι ἀπὸ μᾶς στὰ χρόνια, γιὰ νὰ γίνουν ἐπίσκοποι»,

---

(*). Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα κοντὰ στὴν Ὀμόνοια, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μενάνδρου, ἀριθμ. 4.

σ' αὐτὰ τὰ διακάκια, ποὺ δὲν εἶχαν οὔτε μία ἄσπρη τρίχα, δὲν ἄρρεσε ὁ λόγος αὐτός.

Ἐκεῖνος ποὺ διαμαρτυρήθηκε –καὶ ἄς εἶνε ἡ μνήμη του αἰωνία– ἦτο ὁ μετὰ ταῦτα ἀρχιμανδρίτης καὶ ἱεροκήρυκας, ἐκ τῶν καλυτέρων ἱεροκηρύκων, ὁ Σεραφεῖμ Παπακώστας, μαθητῆς τοῦ Εὐσεβίου Ματθοπούλου.

Καὶ ἐκεῖνος μὲν δὲν ἔγινε δεσπότης. Ἄλλὰ ὅλοι οἱ ἄλλοι, ποὺ φώναζαν, πῆγανε καὶ κάνανε μιὰ μετάνοια στὸ στρατηγό, τὸν ἔνδοξο ἐκεῖνο στρατηγό(*), πῆγαν κοντά του καὶ τὸν πλάνησαν, καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ὅλοι αὐτοὶ γινήκανε δεσποτάδες. Ὁ ἓνας 27 χρονῶν, ἄλλος 28 χρονῶν, ἄλλος 30 –ὁ ἓνας μάλιστα ἦταν καὶ διᾶκος ἀκόμη–, καὶ πῆραν τὶς μπαστούνες των. Ἐνας δὲ ἀπ' αὐτούς, ποὺ κινήθηκε αἰλουροειδῶς μέσα στὴ νύχτα καὶ μέσα στὰ σκοτάδια καὶ κατ' αὐτὸ τὸν σατανικὸ τρόπο ἔγινε δεσπότης, ἓνας ἀπὸ αὐτούς ἦταν καὶ ὁ Ἀθηναγώρας, ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.

Καὶ σᾶς ἐρωτῶ· Ἀπὸ τέτοιους δεσποτάδες, ποὺ μπῆκαν ὄχι ἀπὸ τὴν πόρτα ἀλλὰ ἀπὸ τὰ παράθυρα κι ἀπὸ τὰ κεραμίδια, μπορεῖς νὰ περιμένῃς κάτι καλό; Διότι γιὰ νὰ γίνῃ κανεὶς δεσπότης πρέπει νὰ εἶνε ἢ *θεόκλητος* ἢ *δημόκλητος*. Αὐτούς οὔτε ὁ Θεὸς τοὺς κάλεσε οὔτε ὁ λαὸς τοὺς διάλεξε. Καὶ ἐν γένει σήμερα τοὺς δεσποτάδες στὴν Ἐκκλησίαν μας οὔτε ὁ Θεὸς τοὺς καλεῖ οὔτε ὁ λαὸς τοὺς διαλέγει.

Νά λοιπόν, ἀγαπητοί μου, οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους λέγομεν ὅτι· Οἱ συνθῆκες γιὰ νὰ γίνῃ ἡ ἔνωση τῶν «ἐκκλησιῶν» εἶνε δυσμενεῖς γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία.

Δὲν ἔχουμε **καμμία ἐμπιστοσύνη** στὸν Ἀθηναγόρα νὰ διαπραγματευθῇ τὸ μεγάλο αὐτὸ θέμα. Δὲν τοῦ ἔχουμε καμμία ἐμπιστοσύνη. Τὸ γράφω πλατειᾶ μέσα στὸ περιοδικόν (βλ. «Χριστιανικὴ Σπίθα» ἔ.ἀ.).

(*) Ἐννοεῖ τὸν Νικόλαο Πλαστήρα.

Προτιμότερο νὰ σβήση ὁ ἥλιος!

Καὶ τώρα, ἀδελφοί μου, θέλω νὰ τελειώσω μὲ τὰ λόγια τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, ποῦ νὰ ἔχουμε τὴν εὐχή του. Ἔλεγε:

Πολλὰ βιβλία διάβασα στὸ Ἅγιον Ὄρος. (Εἴκοσι σχεδὸν χρόνια ἦταν ἐκεῖ. Πῆγα στὸ Ἅγιον Ὄρος, καὶ εἶδα τὸ μέρος ποῦ ἔμενε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς καὶ ἀγίασε, καὶ ὕστερα βγῆκε ἔξω καὶ ἐκήρυξε ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα. Λέγει λοιπὸν ὁ ἅγιος Κοσμᾶς). Διάβασα πολλὰ βιβλία, διάβασα καὶ τὰ Κοράνια καὶ ὅλα τὰ βιβλία τοῦ κόσμου. Εἶδα, ὅτι μία εἶνε ἡ ὀρθὴ πίστις, ἡ Ὁρθοδοξία. Αὐτὴ εἶνε ἥλιος. Τ' ἄλλα εἶνε ἀστέρια, εἶνε δαδιά, εἶνε φῶτα μικρά, ποῦ μόλις βγῆ ὁ ἥλιος σβήνουν. Ὅταν ἀνατέλλει ὁ ἥλιος τὰ πάντα σβήνουν, καὶ τὰ ἠλεκτρικὰ καὶ οἱ πολυέλεοι καὶ ἡ σελήνη ἀκόμα σκοτεινὴ φαίνεται.

Ἡ Ὁρθοδοξία μας εἶνε ἓνας ἥλιος ποῦ λάμπει, πανέκλαμπρος ἥλιος. Ἡλιος μὲ τὴ διδασκαλία τῶν πατέρων μας, ἥλιος μὲ τὴ λειτουργία της, ἥλιος μὲ τὰ θαύματά της. Ἡλιος πανέκλαμπρος, ποῦ ζεσταίνει κάθε καρδιά ποῦ πιστεύει στὴν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ μας. Ἄλλὰ νὰ προσέξουμε. Γιατὶ ἂν δὲν προσέξουμε, ἡ μὲν Ὁρθοδοξία δὲν θὰ χαθῆ. Γιατὶ εἶνε δεντρὶ τοῦ Θεοῦ· καὶ κάθε δέντρο ποῦ τὸ φυτεύει ὁ Θεός, δὲν πᾶ' νὰ μαζευτοῦν ὅλοι οἱ διά'όλοι, δὲν μποροῦν νὰ τὸ ξερριζώσουν. Τὸ δεντρὶ αὐτὸ εἶνε ποτισμένο μὲ δάκρυα, εἶνε ποτισμένο μὲ αἶματα παλαιῶν μαρτύρων καὶ νεομαρτύρων. Τὸ δεντρὶ αὐτὸ δὲ' θὰ μπορέσουν νὰ τὸ ξερριζώσουν, γιατί εἶνε μέσα στὴν καρδιά μας βαθειὰ ριζωμένο, καὶ γιὰ νὰ βγῆ ἡ Ὁρθοδοξία πρέπει νὰ βγῆ καὶ ἡ καρδιά μας.

Ναί, ἡ Ὁρθοδοξία εἶνε ἥλιος, ἀλλὰ πρέπει νὰ προσέξουμε. Διότι ὅπως μὲ τὴν περιστροφή τῆς γῆς ὁ ἥλιος φεύγει καὶ πάει σὲ ἄλλα ἐδάφη, ἔτσι ὑπάρχει φόβος μὴ μέρη νὰ δοῦμε τὸν ἥλιο αὐτὸν νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὴν εὐλογημένη μας πατρίδα καὶ νὰ πάῃ σὲ ἄλλους λαούς. Μπορεῖ νὰ πάῃ κάτω στὴν Οὐγκάντα, **μπορεῖ νὰ πάῃ στὴ Μα-**

δαγασκάρη(*), μπορεί να πάη κάπου - δεν ξέρω κ' ἐγὼ ποῦ θὰ πάη, κ' ἐμεῖς θὰ χάσουμε τὴ θαλπωρὴ του, θὰ χάσουμε τὸ φῶς, θὰ χάσουμε τὴ ζωὴ. Ἀλλὰ προτιμότερο νὰ σθῆση ὁ ἥλιος, παρὰ νὰ σθῆση ἡ Ὁρθοδοξία εἰς τὸ ἔθνος μας.

Ἄν δὲν προσέξουμε, θὰ γίνη τὸ ἐξῆς. Ὁ ἥλιος θὰ φύγη μακριά, καὶ οἱ καρδιές μας θὰ παγώσουν, κ' ἐμεῖς μὲ τηλεσκόπια θὰ ζητοῦμε τὸν ἥλιο. **Μὲ τηλεσκόπια θὰ ζητοῦμε τὴν Ὁρθοδοξία μας, καὶ δὲν θὰ τὴν διακρίνουμε στὸν ὀρίζοντα, γιατί ΘΑ ΓΙΝΗ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΕΝΑ ΜΙΓΜΑ ΚΑΙ ΕΝΑ ΧΑΡΜΑΝΙ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ ΚΑΙ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ**, ἐνῶ ἡ Ὁρθοδοξία μας εἶνε καθαρὰ, δὲν ὑπάρχει τίποτε κίβδηλο μέσα σ' αὐτήν.

Γιὰ νὰ μὴ γίνη αὐτὴ ἡ συμφορὰ, θὰ πρέπει νὰ ξυπνήσουμε ὅλοι.

Ἄντὶ νὰ ζητοῦν νὰ ἐνωθοῦμε, ἀδέρφια μου, μὲ τοὺς παπικούς, ἄς ἐνωθοῦμε ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι μεταξύ μας. Νὰ ἐνωθοῦμε ἐμεῖς μεταξύ μας, καὶ τότε ἀσφαλῶς θὰ ἔχουμε ἀνάμεσά μας τὸ Χριστό. Νὰ ἐνωθοῦμε ἐμεῖς μὲ τοὺς Σέρβους, μὲ τοὺς Ρουμάνους, μὲ τοὺς Βουλγάρους..., χωρὶς νὰ χάσουμε τὸν ἐθνισμό μας καὶ τὴν ἀγάπη στὴν πατρίδα μας. Νὰ ἐνωθοῦμε ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα νεοημερολογίται καὶ παλαιοημερολογίται. Νὰ ἐνωθοῦμε ὅλα τὰ σωματεῖα, ὅλες οἱ ὀργανώσεις, ὅλοι οἱ ἱεροκήρυκες.

Καὶ νὰ εἴμεθα, ἀδελφοί μου, ὅλοι ἔτοιμοι. Νὰ κηρύξουμε ἐπιφυλακῆ. Γιατὶ δὲν ξέρουμε ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα τί θὰ μᾶς κάνουν. Νὰ εἴμεθα φύλακες, γιὰ μὴ θρεθοῦμε κάποια στιγμή ἐκτὸς τῆς Ὁρθοδοξίας. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἔβγαλα καὶ κυκλοφόρησα τὸ φυλλάδιο «Φύλακες, γρηγορεῖτε».

Νὰ ξέρετε δὲ πολὺ καλά, ὅτι φύλακες στὴν Ἑλλάδα εἶνε οἱ ἄρχοντες, καὶ πρέπει νὰ εἶνε οἱ ἄρχοντες. Φύλακας εἶνε

(*) Δὲν ὑπῆρχε τότε ἱεραποστολὴ στὴν Μαδαγασκάρη. Οἱ ὀρθόδοξοι Ἕλληνες ἔφυγαν, τὸ ἴδιο καὶ οἱ Ἕλληνες ἱερεῖς. Καὶ ὅμως ὁ π. Αὐγουστίνος τὴν ἀναφέρει τὸ 1964. Σήμερα, μετὰ ἀπὸ 40 χρόνια, ὑπάρχει ἐκεῖ Ὁρθοδοξία!

ὁ ἀρχιεπίσκοπος, καὶ πρέπει νὰ εἶνε. Φύλακες εἶνε οἱ ἐπίσκοποι, φύλακες εἶνε οἱ ἱερεῖς. Φύλακας ὅμως, ὁ μέγας φύλακας τῆς Ὁρθοδοξίας, δὲν εἶνε οὔτε ὁ βασιλιάς καὶ οἱ ἀρχοντες, οὔτε ὁ ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ ἱεράρχαι μας, οὔτε οἱ παπᾶδες μας. **Ὁ μέγας φύλακας τῆς Ὁρθοδοξίας εἶστε σεῖς, εἶνε ὁ εὐσεβῆς Ἑλληνικὸς λαός(*)**. Καὶ ὁ εὐσεβῆς Ἑλληνικὸς λαὸς ποτέ μὰ ποτέ του δὲν θὰ προσκυνῆσῃ τὸν πάπα.

Ἐμένα μπορεῖ νὰ μὲ ὀνομάσουν φανατικὸ, μπορεῖ νὰ μὲ ὀνομάσουν ὅ,τι θέλουν. Ἔχω πολλὰ τέτοια παράσημα. Κοντὰ στὰ ἄλλα παράσημα ἄς μοῦ προσθέσουν οἱ ἐχθροί μου καὶ ἓνα ἀκόμη παράσημο, ὅτι εἶμαι ἀντιπαπικός. Εἶμαι, καὶ θὰ εἶμαι μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μου.

Καὶ κάτι ἀκόμα, ἀδέρφια μου. Ὅπως οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι, ποὺ κατοικοῦσαν στὴ γωνιὰ αὐτὴ τὴν εὐλογημένη, ἀπήντησαν στὸν Πέρση κατακτητὴ, ἔτσι θ' ἀπαντήσουμε κ' ἐμεῖς στὶς ἀπειλὲς τοῦ πάπα. Ἄν ποτε ἀλλάξῃ τροχιά ὁ ἥλιος, τότε κ' ἐμεῖς θὰ ὑποταχθοῦμε στὸν πάπα. Ἐφ' ὅσον ὁ ἥλιος θαίνει στὴν τροχιά του, ἐφ' ὅσον ῥέουν οἱ ποταμοί, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει Ἑλλάς, θὰ μείνῃ ὀρθόδοξος. Καὶ θὰ μείνῃ ὀρθόδοξος ἢ Ἑλλάς εἰς αἰῶνας αἰώνων· ἀμήν.

(*) **Ἐπιτρέπεται οἱ πιστοὶ νὰ κρίνουν τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς ἐπισκόπους**, ὅταν αὐτοὶ παραβαίνουν τὰ δόγματα καὶ δὲν ὀρθοτομοῦν τὸν λόγον τῆς Ἀληθείας; Ἀπαντώντας σ' αὐτὸ λέμε τὰ ἑξῆς.

α'. Οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἐπίσκοποι ἐκλέγονται ἀπὸ τὸ λαό, ἄρα κρίνονται νομίμως ἀπ' αὐτόν.

β'. Στὴν ἀρχαία Ἐκκλησία οἱ πιστοὶ ἤλεγξαν τὸν ἀπόστολον Πέτρον, γιὰ συνέφαγε μὲ ἀπεριτμήτους (βλ. Πράξ. 11,3).

γ'. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος δίνει ἐντολὴ στοὺς πιστοὺς νὰ ὑπενθυμίζον στὸν Ἀρχιεπίσκοπον —ποὺ ἦταν ἱερεὺς— τὴν διακονία του (βλ. Κολλ. 4,17).

Καὶ οἱ Πατέρες λένε:

α'. «Πρέπει οἱ ἀκροαταὶ νὰ εἶνε ἐκπαιδευμένοι στὶς Γραφὰς καὶ νὰ κρίνουν ἂν τὰ λεγόμενα τῶν διδασκάλων εἶνε σύμφωνα μὲ τὶς Γραφὰς. Κι ὅσα εἶνε ξένα νὰ τὰ ἀποβάλλουν καὶ ἐκείνους ποὺ ἐπιμένουν σ' αὐτὰ νὰ τοὺς ἀποστρέφονται δυνατὰ» (Μ. Βασίλειος).

Τί «εισέπραξα»

Ἐμοίρασα χιλιάδες «Σπίθες». Τὸ τί εἰσέπραξα δὲν περιγράφεται. **Γιατὶ ὑπάρχει μεγάλη προπαγάνδα, ὑπάρχει ἡ πέμπτη φάλαγξ τοῦ πάπα στὴν Ἑλλάδα.** Πέφτει καὶ χρήμα μέσα στὸ ἔθνος μας.

Θέλετε νὰ δῆτε τί εἰσέπραξα; Ἐσκόρπισα τὸ φυλλάδιο αὐτὸ ἀπὸ τὴν πτώχεια, ἀπὸ τὸ βαλάντιο τῶν μικρῶν –γιατὶ

β'. «Τὰ δημοσίως λεγόμενα καὶ πραττόμενα δημοσίως νὰ ἐλέγχωνται» (i. Χρυσόστομος).

γ'. «Ἄν ὁ προεστὼς σου εἶνε σφαλερὸς εἰς τὴν πολιτείαν καὶ τὰ ἔργα του, μὴ περιεργάζεσαι. Ἄν ὅμως εἶνε σφαλερὸς κατὰ τὴν πίστιν, φεῦγε καὶ παραίτησέ τον, ὄχι μόνο ἂν εἶνε ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ ἄγγελος εἶνε ἀπὸ τὸν οὐρανόν» (ἅγιος Νικόδημος Ἄγιορείτης, Περὶ συνεχοῦς Μεταλήψεως, σελ. 175).

δ'. «Μὴ ὑπακούετε εἰς μοναχοὺς, οὔτε εἰς ἱερεῖς, οὔτε εἰς ἐπίσκοπους σὲ ὅσα κακῶς σὰς συμβουλεύουν νὰ φρονῆτε (νὰ πιστεύετε)» (ἅγιος Μελέτιος ὁ Ὁμολογητής).

ε'. «Πῶς γίνεται νὰ μὴ κολασθῇ αὐτὸς ποὺ κάνει ὅτι δὲν βλέπει καὶ σιωπᾷ, ὅταν οἱ θεϊκοὶ νόμοι καὶ οἱ κανόνες ὑβρίζονται!» (i. Χρυσόστομος, λόγος εἰς Βαβύλαν).

στ'. «Πρέπει νὰ δείχνωμε γιὰ τὴν Ἀλήθεια θάρρος, ἀκόμη κι ἂν σκανδαλίζονται μερικοί» (Μ. Βασίλειος).

ζ'. «Καθένας ποὺ λέει πράγματα διαφορετικὰ ἀπὸ τὰ διατεταγμένα, ἀκόμη κι ἂν εἶνε ἀξιόπιστος ἢ νηστευτής κι ἂν κἀνὴ θαύματα καὶ ἀσκητεύῃ καὶ προφητεύῃ, ἄς σοῦ φαίνεται ὡς ἕνας λύκος, ὁ ὁποῖος ἐνδεδυμένος μὲ δέρμα προβάτου φθεῖρει καὶ ἀφανίζει τὰ πρόβατα» (ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος).

η'. «Ἐὰν ὁ ἐπίσκοπος ἢ ὁ πρεσβύτερος, οἱ ὄντως ὀφθαλμοὶ τῆς Ἐκκλησίας, κακῶς ἀναστρέφονται καὶ σκανδαλίζωσι τὸν λαόν, χρή τούτους ἐκβάλλεσθαι. Συμφέρον γὰρ ἄνευ αὐτῶν συναθροίζεσθαι εἰς εὐκτῆριον οἶκον, παρὰ μετ' αὐτῶν ἐμβληθῆναι ὅπως Ἄννας καὶ Καϊάφας εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός» (Μ. Ἀθανάσιος, ΒΕΠΕΣ 33, 199).

θ'. Τὸν παραπάνω λόγο τοῦ Μ. Ἀθανασίου κατοχυρώνει καὶ ὁ 31ος Ἱ. Κανὼν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ ὁ 15ος τῆς ΑΒ' Οἰκουμένης Συνόδου τοῦ 861 ἐπὶ Μ. Φωτίου.

κανείς μπουρζουάς δὲν ὑποστηρίζει χριστιανικὰ σωματεῖα. Ἄπὸ τὸν πτωχὸ καὶ ἐργατικὸ μας λαό, ἀπὸ τὰ παιδιὰ μας ποὺ δουλεύουν καὶ κουράζονται, ἐξοικονόμησα τὰ χρήματα καὶ σκόρπισα τὴν «Σπίθα» σὲ 20.000 φύλλα.

Ξέρετε τί εἰσέπραξα; Εἰσέπραξα κάτι, ποὺ ὅταν μοῦ τὸ φέρανε τὰ παιδιὰ, στενοχωρημένα, ἐγὼ γέλασα καὶ αἰσθάνθηκα μία χαρά. «Μακάριοί ἐστε ὅταν ὄνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν» ἢ ῥῆμα ἀθέου γιὰ τὴν ἀγία μας Ὁρθοδοξία. Ὅταν μοῦ τὸ ἔφεραν τὰ παιδιὰ, στενοχωρημένα, ἐγὼ τὸ φύλαξα γιὰ νὰ τὸ ἔχω σὰν κειμήλιό μου. Κάποιος φανατικός, ποὺ μπορεῖ νὰ εἶνε καὶ ἐδῶ μέσα στὴν αἴθουσα, ἀλλὰ φοβεῖται τὸ κλίμα καὶ δὲν ὀμιλεῖ, μοῦ ἐπέστρεψε τὴ «Σπίθα» καὶ ἰδέστε τί εἰσέπραξα· **σχημάτισε ἐπάνω μία μούντζα, ἓνα φάσκελο! Καὶ ἓνα ἄλλο ἀκόμα. Ἐδῶ στὸ ἄλλο φύλλο ζωγράφησε μιὰ νεκροκεφαλὴ καὶ ἔγραψε· «Αὐγουστίνε, θὰ πεθάνης». Μακάρι νὰ πεθάνω γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία!**

Ὁ Κύριος μαζί μας. Διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἀγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ καὶ πάντων τῶν ἀγίων ἃς εὐλογῆ πάντας ὑμᾶς· ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν.

(ἀπομαγνητοφωνημένη ἀπογευματινὴ ὁμιλία τοῦ ἔτους 1964, Ἀθῆναι αἴθουσα Ζ. Πηγῆς 44)

Οἱ ἀγῶνες Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ

Ἀνέκαθεν οἱ πάπαι εἶνε πονηροί, εἶνε ἀλεπουδες καὶ ἐκμεταλλεύονται τὴν ἀνάγκη τοῦ δυστυχημένου τούτου ἔθνους. Ὅταν τὸ Βυζάντιο ἐκλονίζετο ἀπὸ τὴν λαίλαπα τοῦ μωαμεθανισμοῦ καὶ εἶχε ἀνάγκη βοήθειας, ὁ πάπας εἶπε στὸν αὐτοκράτορα Ἰωάννη τὸν Παλαιολόγο·

—Θέλεις βοήθεια;

—Θέλω.

—Νὰ φέρης στὴ Ῥώμη τὸν πατριάρχη καὶ καμμὶὰ εἰκοσιπενταριά θεολόγους, παπαδες, διακόνους, μοναχοὺς. Νὰ

κάνετε συμφωνητικό, και έτσι θα σου δώσουμε βοήθεια.

Ὁ δυστυχὴς Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος γέμισε ἕνα καράβι με θεολόγους, μοναχοὺς, ἐπισκόπους καὶ τὸν πατριάρχη τὸν Ἰωσήφ, καὶ ὕστερα ἀπὸ 4 μῆνες ἔφθασαν στὴ Δύσι, στὴ Φερρᾶρα καὶ στὴ Φλωρεντία. Κ' ἐκεῖ τί ἔγινε;

Ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τοῦ πάπα, ὅτι θὰ βοηθήσῃ τὸ Βυζάντιο μαχόμενον κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πίστεως, ὁ Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος εἶπε· Συμφωνῶ καὶ δέχομαι τὴν ἔνωσι. Ἔκανε μιὰ «τούμπα» καὶ φίλησε τὴν παντόφλα τοῦ πάπα. Μετὰ ἤρθαν ἄλλοι, μητροπολίται, μοναχοὶ καὶ θεολόγοι, καὶ αὐτοὶ ὑπέκυψαν. Ὅλοι ὑπέκυψαν καὶ ὁ ἕνας κατόπιν τοῦ ἄλλου ὑπέγραψαν τὴν ἔνωσι.

Ἔνας δὲν ὑπέγραψε. Ὁ ἀθάνατος ἥρωας, ποὺ κράτησε ὀλόκληρη τὴν Ὁρθοδοξία στοὺς ὤμους του, ὁ Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός, τοῦ ὁποίου ἡ μνήμη εἶνε αἰωνία.

—Δὲν ὑπογράφω, λέει. Δὲν προδίδω τὰ ὄσια καὶ τὰ ἱερὰ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὁρθόδοξος γεννήθηκα, ὀρθόδοξος καὶ θὰ πεθάνω. Τὴν παντόφλα τοῦ πάπα δὲν τὴν φιλάω. Δὲν προσκυνῶ τὸ εἶδωλο τοῦ πάπα.

Δὲν ὑπέγραψε τὴν ἔνωσι. Καὶ ἔμεινε μόνος, Ἄτλας τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ὅταν ἔμαθαν στὴν Ἀνατολὴ ὅτι ὑπέγραψαν συμφωνητικό γιὰ τὴν ἔνωσι, ἀναστατώθηκε ὀλόκληρος ἡ Πόλις. Ἀπὸ τότε δὲν πέρασε ἀρκετὸς χρόνος, καὶ ἡ Πόλις ἔπεσε. Ἐδῶ τώρα πρέπει νὰ σταματήσω, νὰ πάω στὸ κελλί μου καὶ νὰ κλάψω, σὰν ἀμαρτωλὸς ἄνθρωπος ποὺ εἶμαι. Γιατὶ ξέρω πολὺ καλά, ὅτι ἐσεῖς δὲν εἶστε ἀγωνισταί. Ἐγὼ τὸ κήρυγμα δὲν τὸ κάνω γιὰ νὰ σαῶς εὐχαριστήσω, ἀλλὰ γιατί θέλω νὰ γίνετε ἀγωνισταί τῆς Ὁρθοδοξίας. **Ἄν δὲν γίνετε ἀγωνισταί, εἶστε ἀχρηστοί.**

Λοιπὸν τί εἶστε, ἀγωνισταί ἢ μόνο ἀκροαταὶ καὶ θαυμασταί; Ἀπὸ ἐδῶ ἀρχίζει ὁ ἀγώνας. Δὲν ὀμιλῶ ἀπὸ πολιτικὰ ἐλατήρια, κάθε ἄλλο· μάρτυς μου εἶνε ὁ Θεός, ποὺ μὲ ἀκούει.

Ἄγγελοι καὶ ἀρχάγγελοι, ἀπόστολοι καὶ πατέρες, ὅσοι καὶ μάρτυρες, μεγάλοι καὶ κορυφαῖοι ποὺ μὲ ἀκούτε, ἀπευ-

θύνω διαμαρτυρίαν ἔντονον ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης, ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ ἄρχοντος τοῦ κράτους εἶνε ἐναντία τῆς ὀρθοδόξου πίστεώς μας καὶ συντελεῖται προδοσία τῆς Ὁρθοδοξίας μας!

(Ἀθῆναι 1959)

Τὸ ὄχι τοῦ πατριάρχου Φωτίου

Πᾶνε χίλια χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ γεννήθηκε στὴν Κωσταντινούπολι ἀπὸ εὐσεβεῖς καὶ ἐκλεκτοὺς γονεῖς ὁ πατριάρχης Φώτιος. Ἐμορφώθηκε, ἐκπαιδεύτηκε, ἀπέκτησε σοφία μεγάλη καὶ ἔγινε ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ μορφωμένους ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς.

Στὴν ἐποχὴ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου παρουσιάστηκε ἕνας κίνδυνος μεγάλος στὴν Ἐκκλησία. **Παρουσιάστηκε λύκος, χειρότερος ἀπὸ λύκο. Ἦταν προβατόσχημος λύκος. Γιατί δὲν παρουσιάστηκε ὡς λύκος, ἀλλὰ γιὰ νὰ ξεγελάσῃ τὰ πρόβατα καὶ νὰ μπῆ μέσα στὸ μαντρί καὶ νὰ κἀνῃ κακὸ μεγάλο, ἦταν ντυμένος μὲ προβιά.** Καὶ αὐτὸς ὁ λύκος ἦταν ὁ πάπας τῆς Ῥώμης. Καὶ αὐτὸν τὸν λύκο τὸν κατεδίωξε ὁ ἱερὸς Φώτιος καὶ εἴμεθα μέχρι σήμερα χωρισμένοι ἀπὸ τὴν παπικὴ «ἐκκλησία»...

Ὁ πάπας κατέβαλλε προσπάθεια νὰ πείσῃ καὶ νὰ ἐξαπατήσῃ τοὺς ἀνατολικούς, ἀλλὰ ὁ ἱερὸς Φώτιος προέβαλλε ἀντίστασι καὶ εἶπε τὸ ὄχι.

Ὅπως ἐμεῖς ἐπάνω στὰ βουνὰ τῆς Ἀλβανίας εἶπαμε στοὺς Ἴταλοὺς καὶ στὸ Μουσσολίνι τὸ «ὄχι» καὶ κρατήσαμε τὴ λευτεριά μας, ἔτσι ἀκριβῶς καὶ ὁ Φώτιος εἶπε τὸ ὄχι στὸν πάπα καὶ κρατήθηκε ὁ τόπος αὐτὸς ὀρθόδοξος.

Ἄν σήμερα ἐμεῖς εἴμεθα ὀρθόδοξοι, ἂν εἶνε ὀρθόδοξοι οἱ Σέρβοι, οἱ Βούλγαροι, οἱ Ῥουμᾶνοι καὶ οἱ Ῥῶσοι, τὸ ὀφείλουμε σ' αὐτὸ τὸ ἱστορικὸ ὄχι, ποὺ εἶπε ὁ ἱερὸς Φώτιος εἰς τὸν πάπα τότε ποὺ ἤθελε νὰ ὑποτάξῃ ὀλόκληρη τὴν Ἀνατολὴ καὶ νὰ τὴν κἀνῃ δική του.

Αὐτὸν τὸν ἅγιο ἄνδρα γιορτάζει σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας.

Νὰ φανοῦμεν ἀντάξια παιδιὰ τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως

Πολλὲς προσπάθειες καταβάλλονται γιὰ τὴν συμφιλίωσι τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως. Καὶ συνέδρια ἐπὶ συνεδρίων γίνονται, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν δική μου μικρὰν ἀντίληψιν εἶνε παγίδες, εἰς τὶς ὁποῖες ζητοῦν νὰ παρασύρουν τὴν Ὁρθόδοξον ἡμῶν πίστι.

Σὲ μίαν τοιαύτην ἐποχὴν τὸ ὄνομα τοῦ ἱεροῦ Φωτίου λησμονεῖται. Ζητοῦν νὰ τὸ λησμονήσουν. Διότι φρονοῦν, ὅτι ἡ ἀνάμνησις του εἶνε βλαβερὰ γιὰ τὸ ἔργον τῆς ἐνώσεως τῶν «ἐκκλησιῶν». Ἀλλὰ ἐμεῖς τὰ παιδιὰ τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως, ὅσοι ἀκόμα αἰσθανόμεθα μέσα στὴν ψυχὴ μας ἕνα σπινθῆρα τῆς μεγάλης καὶ φλογερᾶς ἀγάπης τὴν ὁποῖαν ἠσθάνετο ὁ ἱερὸς Φώτιος πρὸς τὴν ἁγίαν αὐτοῦ Ἐκκλησίαν, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἔζη καὶ ἀνέπνεε καὶ ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐθυσιάσθη καὶ ἀπέθανεν ἐν ἐξορίᾳ καὶ ἐν στερήσει τῶν πάντων· ἡμεῖς, λέγω, τὰ παιδιὰ τῆς Ὁρθοδοξίας πρέπει στὴν ἐποχὴ αὐτὴ νὰ φανοῦμεν ἀντάξια παιδιὰ τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως. Καὶ πρὸ παντὸς νὰ μὴ δίνουμε μεγάλη σημασία περὶ ὧν λέγονται περὶ ἐνώσεως. Ἐάν ποτε γίνῃ ἔνωσι, θὰ γίνῃ ὄχι διὰ ὑποταγῆς τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας εἰς τὰ κελεύσματα τοῦ πάπα καὶ εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τῶν προτεσταντῶν, ἀλλὰ ἂν ποτε ἔρθῃ ἡ ὥρα —καὶ εἶθε νὰ ἔρθῃ ἡ ὥρα τὸ συντομώτερον τῆς ἐνώσεως τῶν «ἐκκλησιῶν»—, αὕτη θὰ ἐπέλθῃ δι' ἐπιστροφῆς ὅλων εἰς τὸ ἀρχέγονον κάλλος τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας. **Ἄς εἴμεθα λοιπὸν ἐν ἐπιφυλακῇ.**

(Ἀθῆναι 6-2-1965, ὁμιλία σὲ νέους)

Ὁ πάπας πηγὴ αἱρέσεων

Ὁ πάπας, καλεσμένος ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο, στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν!

Ὁ πάπας ζητᾷ νὰ ὑποδουλώσῃ τὴν Ἑλλάδα. Μὰ δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ τὴν ὑποδουλώσῃ. Καὶ οὔτε θὰ ἐπιτρέψῃ ἡ Ἑλλὰς ν' ἀγγίξῃ τὴν πίστιν της.

(Φλώρινα 11-3-2001)

Ὁ πάπας ἀπαράδεκτος ἀπὸ τὸν εὐσεβῆ Ἑλληνικὸ λαὸ Κακῶς ἡ Σύνοδος συγκατετέθη

Ἡ Ἐκκλησία κατ' ἐπανάληψιν ἠσχολήθη μὲ τὸ θέμα τοῦ παπισμοῦ. Τὰ αἰρετικὰ φρονήματα τοῦ πάπα εἶνε γνωστά. Συνεπῶς ἀπὸ τὸν εὐσεβῆ Ἑλληνικὸ λαὸ εἶνε ἀπαράδεκτος, καὶ κακῶς ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συγκατετέθη νὰ γίνῃ δεκτός.

Γράψαμε κ' ἐμεῖς εἰς τὴν

«Σπίθα», (βλέπε φ. 572-580). Δέν εἶνε κατάλληλος ὁ καιρός. Ὑπάρχουν ἄλλα θέματα ποῦ ἐνδιαφέρουν τὸν Ἑλληνικό λαό.

Τὸ θέμα εἶνε σοβαρόν. Ἔχομεν γράψει καὶ εἰδικὸν βιβλίον, τὰ «Ἀντιπαπικά».

Ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπισκεφθῆ ὁ πάπας τὴν Ἑλλάδα, ἔχει λόγον ἢ Ἐκκλησία. **Ἄρμοδιὰ δὲ ν' ἀποφασίση δὲν εἶνε ἡ Σύνοδος ἢ μικρά, ἀλλὰ ἡ Ἱεραρχία. Ὁ α' ἢ ὁ β' δὲν εἶνε ἀρμόδιος γιὰ ν' ἀποφασίση· γιὰτὶ αὐτὸς μπορεῖ νὰ σκέπτεται ὡς πολιτικός.** Συνεπῶς, ἡ μόνη ἀρμοδιὰ ἀρχὴ γιὰ ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν πρότασιν τοῦ πάπα εἶνε ἡ Ἱεραρχία.

Ἄλλὰ ὁ λαὸς μας, ποῦ πολλὰ ἐδεινοπάθησε ἀπὸ τοὺς παπικούς, δὲν ἀκούει εὐχαρίστως τὴν πρότασιν τοῦ πάπα.

Πρέπει νὰ ἐρωτηθῆ ὁ εὐσεβὴς λαός. Καὶ ὁ λαός, διαφωτιζόμενος ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, θ' ἀπαντήσῃ ἀρνητικῶς.

Γιὰ νὰ τὸν δεχθοῦμε, θὰ ἔπρεπε νὰ προηγηθῆ μιὰ εἰλικρινὴς μετάνοια τοῦ πάπα. Ἄλλ' αὐτὸ δὲν ἔγινε.

Ὁ πάπας ἔχει αἰρετικὰ φρονήματα.

Ἡ παπικὴ «ἐκκλησία» ἔδειξε πονηρὰν στάσιν.

Ἔτσι ἔπρεπε ν' ἀπαντήσουν.

(Φλώρινα 8-3-2001)

Θὰ εἶνε πάντοτε διηρημένος ὁ κόσμος;

—Μὰ, θὰ μοῦ πῆτε, εἶνε καλὸ πρᾶγμα ἢ διαίρεσις;

Ἦχι, ἄσχημο πρᾶγμα εἶνε. Ὅπως ἄσχημο πρᾶγμα εἶνε, μιὰ οἰκογένεια νὰ εἶνε διηρημένη, ἔτσι κ' ἐδῶ εἶνε ἄσχημο πρᾶγμα. Εἴμεθα κομμάτια - κομμάτια. Ἄλλοι εἶνε φράγκοι, ἄλλοι προτεστάντες, ἄλλοι πεντηκοστιανοί, ἄλλοι διαφορῶν ἄλλων αἱρέσεων.

— Καὶ θὰ εἶνε πάντοτε ἔτσι διηρημένος ὁ κόσμος;

Ἦχι, δὲν θὰ εἶνε πάντα διηρημένος.

Ἄν πᾶτε στὰ Ἡνωμένα Ἔθνη, θὰ δῆτε 157 σημαίες. Ἄλλὰ, ὅπως λέει ἡ Ἀποκάλυψις, θὰ ἔρθῃ μιὰ μέρα ποῦ ὅλα

αὐτὰ τὰ ἔθνη, ποὺ τώρα εἶνε χωρισμένα μὲ διάφορες σημαίες σὲ διάφορα κράτη καὶ πολιτεύματα, μὲ ξεχωριστοὺς στρατοὺς καὶ στόλους, τὰ κοπάδια αὐτὰ τοῦ διηρημένου κόσμου –τὸ λέει ἡ Ἀποκάλυψις, τὸ λέει ἡ ἀγία Γραφή– θὰ ἐνωθοῦν. Naί, ὅλα αὐτὰ τὰ κοπάδια τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἔχουν τώρα διάφορα χρώματα, διαφόρους ἡγέτας θρησκευτικοὺς καὶ πολιτικούς, διαφόρους ἀρχηγοὺς καὶ παλεύουν ἀναμεταξύ των, μιὰ μέρα θὰ ἐνωθοῦν, καὶ μιὰ σημαία, ναὶ μιὰ σημαία, θὰ ὑπάρχη στὸν κόσμο. Τὸ πιστεύω ἀκράδαντα, ὅτι μιὰ σημαία θὰ κυριαρχήσῃ στὸν κόσμο. Οὔτε ἡ ἀμερικάνικη, οὔτε ἡ ρώσικη, οὔτε ἡ γερμανικὴ, οὔτε ἡ γιαιπωνέζικη, οὔτε ἡ κινέζικη, οὔτε τῆς Ἀλβανίας, οὔτε τῆς Ἑλλάδος, οὔτε κάποιου ἄλλου κράτους, ἀλλὰ μόνο μιὰ σημαία θὰ ὑπάρχη στὸν κόσμο· αὐτὸ εἶνε βέβαιο.

Θὰ πέσουν ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ Ῥῶσοι καὶ οἱ Ἀμερικᾶνοι καὶ οἱ Κινέζοι καὶ οἱ Γιαπωνέζοι καὶ οἱ φράγκοι καὶ οἱ προτεστάντες καὶ οἱ πάντες, θὰ πέσουν καὶ θὰ προσκυνήσουν μιὰ σημαία. Καὶ ἡ σημαία αὐτὴ εἶνε ὁ τίμιος σταυρός. Καὶ ἀρχηγὸς ὁλοκλήρου τῆς οἰκουμένης θὰ εἶνε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Αὐτὸ λέει τὸ Εὐαγγέλιο ποὺ ἀκούσατε· **«...Καὶ γενήσεται μιὰ ποιῆνη, εἷς ποιμήν»** (Ἰωάν. 10,16).

Αὐτὸ θὰ γίνῃ ὅπωςδὴποτε. Ἄλλὰ τώρα θὰ περάσουμε ἀπὸ πολλὰς δοκιμασίες, ἀπὸ πολλοὺς πολέμους. Θὰ χυθῆ πολὺ αἷμα, πάρα πολὺ αἷμα. Ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα περιμένουμε τὸν τρίτο παγκόσμιο πόλεμο. Ἡ μάλλον τὸν τέταρτο παγκόσμιο πόλεμο, γιατί ὁ τρίτος παγκόσμιος πόλεμος ἔγινε – δὲν σᾶς τὸ λέω ποιὸς εἶνε αὐτός. Θὰ γίνῃ ὁ τέταρτος παγκόσμιος πόλεμος. Καὶ μετὰ ἀπὸ τὰ πολλὰ αἵματα, ποὺ θὰ χυθοῦν, ἡ ἀνθρωπότης θὰ μετανοήσῃ καὶ θὰ πέσῃ νὰ προσκυνήσῃ τὸ Χριστό. Καὶ τότε ὅλα τὰ στόματα καὶ ὅλες οἱ καρδιές, καὶ τὰ βουνὰ καὶ τὰ λαγκάδια καὶ οἱ πέτρες καὶ τὰ ποτάμια, καὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὅλοι θὰ ποῦνε· **«Εἷς ἅγιος, εἷς Κύριος, Ἰησοῦς Χριστός, εἷς δόξαν Θεοῦ Πατρός· ἀμήν»**.

(Πεντάβρυσος Ἑορδαίας 6-2-1974,
μνήμη ἀγίου Φωτίου, πολιούχου Πενταβρύσου)

ΠΟΤΕ ΔΟΥΛΟΙ ΤΟΥ ΠΑΠΑ

«Άγαπητοί μας ἀναγνώσται! Ἐναντίον τῆς μοναρχικῆς ταύτης, τῆς ἀπολυταρχικῆς ἐξουσίας, τῆς ἀντιχριστιανικῆς ἀξιώσεως τοῦ πάπα, ἐξανίσταται ἡ ὀρθόδοξος συνείδησις. Ἐναντίον τῶν ὑπερφιάλων σχεδίων τῆς Ῥώμης ἠγωνίσθησαν οἱ ἀείμνηστοι Φώτιος, Κηρουλάριος, Ἰωσήφ Βρυέννιος, Μάρκος Εὐγενικός, Γεώργιος Σχολάριος, καὶ διέσωσαν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ὑπῆρξε τὸ πάμφωτον πλοῖον, ἡ ἀληθὴς κιβωτὸς τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, κατὰ τὰς ζοφερωτέρας ἡμέρας τῆς ἱστορίας του. Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτῇ ὑπάρχει τὸ γνήσιον, τὸ ἀκίβδηλον, τὸ ἀκριβές, τὸ ἀπαρχάρακτον, ἡ ἀνωτέρα ἀντίληψις, ἡ ἐναργεστέρα σύλληψις καὶ ἐκφορὰ τῶν ἀθανάτων ἰδεῶν τοῦ χριστιανισμοῦ. **Ὁ παπισμὸς ὡς διοικήσις εἶνε καρκίνωμα. Ὡς ἰδέα εἶνε ἕνα ψεῦδος, ἕνας μῦθος ποὺ ἔπλασεν ἡ ἀμάθεια καὶ ἀρχομανία τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχόντων τῆς Ῥώμης.** Καὶ τοιαῦτα ψεύδη καὶ εἰδωλα ἡ ὀρθόδοξος Ἑλλάς δὲν θὰ προσκυνήσῃ ποτέ. Διότι ἀκούει τὴν σάλπιγγα τοῦ ἀποστόλου Παύλου· *«Ἦγοράσθητε τιμῆς· μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων»*. (Α΄ Κορ. 7, 23). **Οἱ ἐδῶ παπολάτραι κακῶς ἐκτιμοῦν τὴν κατάστασιν καὶ νομίζουσι ὅτι ἐπέστη ἡ στιγμή...** Ἐπιμένοντες δὲ τυχὸν θὰ εὐρεθοῦν πρὸ ἐκπλήξεων. Τὸ πνεῦμα τῆς ἀντιστάσεως τῶν ἀειμνήστων πατέρων ἡμῶν κατὰ τῶν σχισματικῶν καὶ αἰρετικῶν θ' ἀναζωπυρωθῇ. Ἐδῶ ἐν Ἑλλάδι ὁ παπισμὸς θὰ εὕρῃ τὰς Θερμοπύλας καὶ θὰ συντριβῇ. Ἡ Ὁρθοδοξία τελικῶς θὰ νικήσῃ, θὰ θριαμβεύσῃ καὶ ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτῆς δόξα καὶ ἀνάπαυσις πολλή».

(ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ βιβλίον Ἐντιπαπικά, Ἀθῆναι 1987, σελ. 30-31)

ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ ΘΥΣΙΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΧΑΡΙΝ ΤΗΣ «ΑΓΑΠΗΣ»

(Ο πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος με ἐνθουσιασμό ἄκουσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἀρχιεπίσκοπου Χριστοδούλου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου νὰ πῆ ναι στὴν ἔλευσιν τοῦ πάπα. «Μέχρι τότε», εἶπε, «θὰ κρατᾶνε τὰ μίση; Γιατί νὰ μὴν ὑποδεχώμεθα τὸν πάπα ὅπως ὑποδέχονται ἐμένα ὅπου καὶ ἂν πάω;»).

Ὑποτιμοῦν τὴν ἀξία τῆς πίστεως

Πρόσωπα ὑψηλὰ ἰστάμενα, ποὺ βρίσκονται εἰς θρόνους μεγάλους καὶ ὑψηλούς, λένε ὅτι παραπάνω ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας τοῦ Μ. Ἀθανασίου, παραπάνω ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας τοῦ Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, παραπάνω ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, παραπάνω ἀπὸ ὅλα εἶνε σημερον ἢ ἀγάπη.

Λένε τὴ λέξι ἀγάπη καὶ τρέχουν σιρόπια ἀπὸ τὰ στόματά τους.

Τί ἔχομε ν' ἀπαντήσωμεν εἰς ὅλους αὐτούς;

Ὅλοι ὅσοι λένε καὶ γράφουν τοιαῦτα πράγματα, γιὰ νὰ μειώσουν τὴν αἴγλην τῶν ἱερῶν ἀγῶνων τῶν μεγάλων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, αὐτοὶ κάνουν μίαν μεγάλην ἁμαρτίαν. Ποιά εἶνε αὐτὴ ἡ μεγάλη ἁμαρτία;

Ὑποτιμοῦν τὴν ἀξίαν τῆς πίστεως εἰς τὸν χριστιανισμόν. Διότι τί εἶνε ἡ πίστις;

Ἀγάπην καὶ ὁ γαϊωνέζος ἔχει, ἀγάπην καὶ ὁ κινέζος ἔχει, ἀγάπην καὶ ὁ χιλιαστὴς ἔχει, ἀγάπην καὶ ὁ μασόνος ἔχει, ἀγάπην ἔχει καὶ ὁ ἄθεος. Ἀλλὰ ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστιανοῦ εἶνε κάτι ἰδιαίτερον, εἶνε ἓνα ὑπερφυσικὸν ῥεῦμα τὸ ὁποῖον ἔρχεται ἐκ τῶν οὐρανίων ἀψίδων κάτω ἐδῶ εἰς τὴν μαύρην γῆ.

Ὑποτιμοῦν τὴν ἀξίαν τῆς πίστεως. Διὰτί;

Θὰ σᾶς ἀπαντήσω διὰ μιᾶς εἰκόνας.

Ὁ χριστιανισμὸς εἶνε ἓνα δένδρον ἀθάνατον. Ὁ χριστιανισμὸς εἶνε ἡ πελωρία δρυς. Ὁ χριστιανισμὸς εἶνε ἓνα δένδρον τὸ ὁποῖο δὲν τὸ ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, ἀλλὰ τὸ ἐφύτευσεν αὐτὴ ἡ ἁγία Τριάς, καὶ κανεῖς δαίμων δὲν θὰ μπορέσῃ ποτὲ νὰ ξερριζώσῃ τὸ ἱερὸν τοῦτον δένδρον, τὸ ἀγλαόκαρπον καὶ εὐσκιόφυλλον, τοῦ χριστιανισμοῦ.

Εἶνε δένδρον ὁ χριστιανισμὸς. Ἄς πέφτουν τὰ τσεκούρια, ἅς χτυποῦν οἱ ἄθρει, δὲν θὰ μπορέσουν ποτὲ τὴν ρίζαν νὰ τὴν ἐκριζώσουν. Τὰ κλαριά μπορεῖ νὰ τὰ σπάσουν, τοὺς ἀνθοὺς μπορεῖ νὰ τοὺς ρίψουν, τοὺς καρποὺς μπορεῖ νὰ τοὺς φάγουν, ἀλλὰ κάτω ἡ ρίζα εἶνε τόσο βαθειά, ποὺ καμμία δύναμις στὸν κόσμον δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ἐκριζώσῃ τὴν ὀρθόδοξο πίστι.

Διότι ποία εἶνε ἡ ρίζα; Ἄν ἐρωτήσετε ἓνα ἐπιστήμονα, ποῖον εἶνε τὸ σπουδαιότερον μέρος τοῦ δένδρου; τὰ ἄνθη, οἱ καρποί, ὁ κορμὸς, τὰ φύλλα; Ὁχι. Εἶνε ἐκεῖνο ποὺ δὲν φαίνεται. Εἶνε ἐκεῖνο τὸ ἄσχημο πρᾶγμα, ποὺ εἶνε ἓνα κούτσουρο κρυμμένο μέσα στὴ γῆ. Καὶ ὅμως ἐκεῖνη ἡ ρίζα τῆς μηλιάς καὶ ὄλων τῶν δένδρων εἶνε χημεῖον ὀλόκληρον. Δὲν θὰ μπορέσῃ ποτέ ἡ ἐπιστήμη νὰ μᾶς φτειάσῃ τέτοιες ρίζες, ποὺ νὰ βγάζουν γλυκύτατον χυμὸν καὶ νὰ σχηματίζουσι δένδρα πελώρια.

Ὅπως λοιπὸν εἰς τὸ δένδρον τὸ σπουδαιότερον μέρος εἶνε ἡ ρίζα, οὕτω καὶ εἰς τὸν χριστιανισμὸν τὸ σπουδαιότερον μέρος εἶνε ἡ πίστις ἡμῶν.

Τὸ κηρύττει ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὅταν λέῃ ὅτι «ἄνευ πίστεως οὐδεὶς δύναται εὐαρεστήσῃαι» τὸν Θεόν (βλ. Ἑβρ. 11,6).

Τὸ εἶπε ὁ Θεάνθρωπος: «Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται» (Μάρκ. 16,16) Πρὶν εἶπῃ: τὸ «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» (Ἰωάν. 13,34), μᾶς εἶπε: «Μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ» (Μάρκ. 1,15).

Προηγείται ἡ πίστις, ποὺ εἶνε ἡ ρίζα τοῦ δένδρου. Τὰ ἄνθη εἶνε οἱ ἐνθουσιασμοί, εἶνε τὰ ὠραία αἰσθήματα, οἱ δὲ οἱ καρποὶ εἶνε αἱ ἀρεταί, τὰ δὲ φύλλα εἶνε οἱ τύποι τῆς Ἐκκλησίας. Δίνουν καὶ αὐτὰ τὴν ὁμορφίαν τοῦ δένδρου.

Είδατε τί ὄμορφο εἶνε τὸ δένδρο τὴν ἄνοιξι, ποὺ εἶνε γεμᾶτο μὲ φύλλα; Ἔχουν ὅλα σημασία στὴν Ὁρθοδοξία. Καὶ τὸ κεράκι ποὺ ἀνάβεις καὶ τὸ λιβάνι καὶ οἱ εἰκόνες καὶ τὰ ἄλλα, τύποι εἶνε. Ἀλλὰ ὅπως ἀπὸ ἓνα φύλλο καταλαβαίνεις τί δένδρο εἶνε, ἓνα φύλλο φτάνει γιὰ νὰ σοῦ πῶ ἔαν εἶνε π. χ. ἐλιά, ἔτσι καὶ οἱ ἐξωτερικὲς ἐκδηλώσεις τῆς πίστεως.

Δός μου ἓναν ἄνθρωπο γιὰ νὰ σοῦ πῶ τί πιστεύει. Μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον ἐξασκεῖ τὴν ἐξωτερικὴ λατρεία, τοὺς τύπους, δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμε.

Ἐπαναλαμβάνομεν·

Δένδρον ὁ χριστιανισμός, ρίζα ἡ πίστις, ἄνθη τὰ αἰσθηματά, καρποὶ οἱ ἄρεταί, ὧν μείζω ἡ ἀγάπη, καὶ τὰ φύλλα εἶνε ὁ στολισμὸς τῆς Ἐκκλησίας, οἱ τύποι, οἱ ἱεραὶ ἀκολουθεῖαι, τὰ ὄρατὰ σημεῖα τῆς πίστεώς μας.

Λοιπόν, ὅταν ἐσὺ βγάζῃς τὴν πίστι, θέλεις νὰ ξερριζώσῃς τὴ ρίζα· ἀλλὰ ὅταν φύγῃ ἡ ρίζα, δὲν ὑπάρχει πλέον οὔτε δένδρο οὔτε τίποτε.

Ἵποτιμοῦν τὴν πίστι, ἡ ὁποία εἶνε ἡ ρίζα τῆς χριστιανικῆς μας θρησκείας.

Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἀπαντᾷ στὴν κατηγορία

Ἀλλὰ, τί ἀκούω; ἓνα ἄλλο παραμῦθι. Θὰ ἔρθουν ἡμέρες, καὶ ἦρθαν αὐτὲς οἱ μέρες, ποὺ θὰ ποῦνε· εὐτυχισμένοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ δὲν ἔχουν αὐτιά γιὰ νὰ ἀκοῦνε καὶ μάτια γιὰ νὰ βλέπουν. Θὰ ἀκούσωμε τέτοια πράγματα στὴ γῆ, ποὺ ὁ ἄνθρωπος θὰ προτιμοῦσε νὰ μὴν ἔχη αὐτιά.

Ἄκουσα τὶς ἡμέρες αὐτὲς νὰ λένε· Μὰ γιατί τόσο πολὺ ἐπιμένετε. Καλὰ καὶ προτεστάντες καὶ φράγκοι ἀπὸ τὰ 1000 πράγματα στὰ 990 συμφωνᾶνε, στὰ 10 δὲν συμφωνᾶνε· γιατί εἶστε τόσο σκληροί, γιατί βλέπετε αὐτὰ ποὺ δὲν συμφωνοῦμε

καὶ δὲν βλέπετε αὐτὰ ποὺ συμφωνοῦμε; Ἄς παραβλέψουμε αὐτὰ ποὺ δὲν συμφωνοῦμε καὶ ἅς ἐνωθοῦμε, γιὰ νὰ γίνουμε μία ἀδελφότης καὶ «μία ποιμήν καὶ εἷς ποιμήν».

Ὁ λογισμὸς αὐτὸς, ἀδελφοί μου, σᾶς ἐξομολογοῦμαι δημοσίᾳ, καὶ ἐμένα στὴν ἀρχὴ μὲ συνεκλόνησε. Προχθὲς ὅμως ἐδιάβαζα τὸν Μέγα Ἀθανάσιο καὶ δίδει ἀπάντησι στὸ ἐπιχείρημα αὐτό, ποὺ ἠκούετο, καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἄρειανισμοῦ.

Διότι ἔλεξαν εἰς στὸν Μέγα Ἀθανάσιο·

—Μὰ συμφωνοῦμε· καὶ τὴν βάπτισι παραδεχόμεθα, καὶ τὰ μυστήρια παραδεχόμεθα, καὶ τὰ πάντα παραδεχόμεθα. Ἄς ἐνωθοῦμε λοιπόν, καὶ νὰ παραβλέψουμε τὰ σημεῖα τῆς διαφορᾶς.

Τί ἀπαντᾷ ὁ Μέγας Ἀθανάσιος; Ἀκοῦστε τὸ παράδειγμα τοῦ καὶ θαυμάσατε τὴν σοφία τοῦ ἀνδρός.

—Ἀκοῦστε, λέει, τὴν πονηριὰ ποὺ μᾶς κάνουν. Εἶνε, σὸν νὰ ὑποθέσουμε, ὅτι ἔχεις ἄνθρωπο στὸ σπῆτι σου καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς νὰ πέσῃ ἄρρωστος στὸ κρεβάτι καὶ νὰ ἔχη πόνο ἐδῶ στὰ στήθη καὶ νὰ πονᾷ καὶ νὰ βογγᾷ.

Τὰ μάτια του εἶνε ἐν τάξει. Τ' αὐτιά του εἶνε ἐν τάξει, ἡ καρδιά του εἶνε ἐν τάξει, τὰ πόδια του εἶνε ἐν τάξει, τὰ χέρια του εἶνε ἐντάξει, ἀλλὰ ἔχει ἓναν πόνο ἐδῶ στὰ στήθη.

Καλεῖ τὸν γιατρὸ καὶ ὁ γιατρὸς κάθεται κοντὰ στὸν ἄρρωστο καὶ λέει· Τί ωραῖα μάτια ἔχει αὐτὸς ὁ ἄρρωστος! Τί ωραῖα χέρια καὶ πόδια ἔχει ὁ ἄρρωστος! Τί γερὴ καρδιὰ ἔχει αὐτὸς ὁ ἄρρωστος!

Μὰ, χριστιανέ μου, δὲν σὲ καλέσαμε γιὰ τὰ γερὰ μέρη τοῦ σώματος. Ἐδῶ τί γίνεται· αὐτὸς ὁ πόνος μπορεῖς νὰ μᾶς πῆς ποὺ ὀφείλεται; Ἄ, λέει.

Ἔτσι κάνουν καὶ αὐτοί, παραβλέπουν τὶς πληγές. Ἀλλά, ἄνθρωπε, ἓνα σπυράκι βγάζεις, καὶ τρέχεις καὶ φοβᾷσαι, μήπως τὸ σπυράκι αὐτὸ μιὰ μέρα σὲ διαλύσῃ καὶ σὲ ὀδηγήσῃ στὸν θάνατο. Ἐνα σπυράκι, ἓνα σφάλμα, μιὰ παρεκτροπὴ ἀπὸ τὴν πίστι, εἶνε μεγάλο πρᾶγμα.

Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ προσέξωμε, λέγει ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, νὰ κρατήσωμεν ἀκεραίαν τὴν πίστιν ἡμῶν.

Παπισμός, ὁ φοβερώτερος ἐχθρὸς τῆς Ὁρθοδοξίας

Ἀδελφοί, ζῶμεν εἰς ἡμέρας χαλεπὰς. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ χειμάζεται φοβερά, καὶ ὅπως ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου ἢ ἱερὰ Ναῦς, ἡ ὀλκάς, ὅπως ὠνόμαζε τὴν Ἐκκλησίαν ὁ μέγας πατήρ, ἐκινδύνευε, οὕτω πως

καὶ σήμερον ἡ Ἐκκλησία κινδυνεύει. Δὲν εἶνε σχῆμα λόγου· εἶνε μία σκληρὰ πραγματικότητα, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μας δοκιμάζεται σκληρὰ. Οἱ ἐχθροὶ τῆς εἶνε μεγάλοι καὶ θανάσιμοι, εἶνε ὄρατοὶ καὶ ἀόρατοι.

Ἐχθροὶ τῆς Ὁρθοδοξίας εἶνε ἐν πρώτοις οἱ μασόνοι, οἱ ὁποῖοι σὰν πλοκάμια τοῦ διαβόλου σφίγγουν ὀλόκληρον τὸ Ἑλληνικὸ ἔθνος καὶ ἀσφυκτικᾶ τὸ ἔθνος κάτω ἀπὸ τοὺς πλοκάμους τους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν εἰσχωρήσει σ' ὅλους κλάδους τοῦ ἔθνους μας.

Ἐχθροὶ εἶνε οἱ γιεχωβάδες, οἱ ὁποῖοι ὡς σμήνη ἀκρίδων τῆς Ἀποκαλύψεως ἔπρσαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴ γῆ. Καὶ ὅπως οἱ ἀκρίδες δὲν ἀφήνουν τίποτε στὸ ἀμπέλι, κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ οἱ χιλιασταί, ὡς ἀκρίδες καὶ ὡς ἀρουραῖοι, προσπαθοῦν νὰ ῥοκανίσουν τὰ θεμέλια τῆς πατρίδος μας.

Ἐχθροὶ εἶνε... **Πιστεῦσατέ μοι, ἀδελφοί, φοβοῦμαι περισσότερο κάποιον ἄλλον ἐχθρό. Διότι τὸν χιλιαστὴ τὸν ἀποφεύγεις, τὸν μασόνο τὸν ἀποφεύγεις, τὸν προτεστάντη τὸν ἀποφεύγεις. Φοβοῦμαι περισσότερο τὸν παπισμὸ.**

Δυστυχῶς καὶ ἱεράρχαι καὶ θεολόγοι καὶ καθηγηταὶ καὶ πολὺς λαὸς ἐρωτοτροποῦν πρὸς τὸν παπισμὸ.

Προδοσία

Γίνεται προδοσία τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ εἶνε λυπηρὸ αὐτό.

Ἐγὼ μετέβην στὸ Πατριαρχεῖο καὶ δημιουργήσαμε ἓνα κλίμα εὐμενείας καὶ ἀγάπης. Τώρα δὲν θέλω ν' ἀκούσω· γιατί εἶδα ὅτι δὲν φταίει μόνον ὁ Στυλιανός (ὁ Αὐστραλίας), ἀλλὰ ὁλόκληρο τὸ Πατριαρχεῖο ἔχει τὴν ἴδια γραμμή.

Ὁ κόσμος δὲν τὰ αἰσθάνεται αὐτά. Καὶ ἐὰν δὲν προσέξωμε, εἶνε πονηροὶ οἱ αἰῶνες, κινδυνεύομε. Κατὰ τὴν προφητεία ἐνὸς διασήμου πνευματικοῦ πατρός, μιὰ μέρα ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα, ὑπάρχει φόβος νὰ εἶνε καὶ μασόνοι, καὶ μαρξισταί, καὶ χιλιασταί, καὶ αἱρέσεις ὄλων τῶν προελεύσεων, καὶ νὰ μὴ βρῖσκεται Ὁρθόδοξος. Ὑπάρχει αὐτὸς ὁ φόβος. Ἐκεῖ πᾶμε. Ἀλλὰ «στῶμεν καλῶς».

Δὲν ἔχει ἐνδιαφέροντα ὁ λαὸς μας. Ἔχουν πνεύσει εὐκολοὶ ἄνεμοι. **Θέλουμε καὶ ἐμεῖς νὰ γίνῃ μία οἰκουμένη, «Μία Ποίμνη, Εἰς Ποιμήν», ἀλλὰ πῶς; Οὐχὶ διὰ προδοσίας τῆς Ἀληθείας, διότι ἡ ἀλήθεια εἶνε ὑπερτάτη ἀξία. «Ἀγαπᾶτε ἐν ἀληθείᾳ», λέει ἡ Γραφή. Ἄν ἀφαιρέσουμε τὴν ἀλήθεια ἀπὸ τὴν ἀγάπη, τότε ἡ ἀγάπη γίνεται ἀπάτη.**

Χωρὶς ἀλήθεια ἡ ἀγάπη εἶνε ψευδής, κάλπικη εἶνε. Δὲν εἶνε σωστή.

Λοιπὸν, περὶ τῆς ἀληθείας ὁμιλοῦμε, περὶ αὐτῆς πρέπει ν' ἀγωνιστοῦμε. Ἔτσι εἶνε τὰ πράγματα.

Αὐτὸς εἶνε ὁ ἀγὼν, πολυμέτρωπος ἀγὼν...

(Συγκέντρωσις κατηχητριῶν Πτολεμαίδος 13-9-1987)

Πάνε πρὸς ἔνωσι Ποτηρίου

Δὲν ξέρουμε τί μπορεῖ νὰ συμβῆ, διότι ἐγὼ γέρος ἄνθρωπος εἶμαι, ὅσο μπορέσα κράτησα.

Μοῦ ἔλεγε ἕνας θεολόγος, ὁ ὁποῖος ξέρει πολλὰς γλῶσσας καὶ ἔχει πάει στὸ ἐξωτερικὸ καὶ εἶδε τὸν πάπα, αὐτὸν ποὺ ἀπέθανε. «Ἐκεῖ πέρα στὴν Ἑλλάδα», τοῦ εἶπε, «εἶνε ἕνας δεσπότης, ἕνας δεσπότης Φλωρίνης, Αὐγουστῖνο τὸν λένε. Αὐτὸς μᾶς κάνει μεγάλη ζημιὰ, δὲν μᾶς ἀφήνει αὐτός ... Τί εἶνε αὐτός; Ποιὸς εἶνε;».

Ζητοῦσε πληροφορίες δηλαδή. ...Ἄλλὰ ἡ κίνησις μας ὅμως, παρ' ὅλη τὴν ἀμαρτωλότητα τῶν μελῶν της εἶνε ὀρθόδοξος κίνησις.

Ὁρθοδόξως σκεπτόμεθα, ὀρθοδόξως προσπαθοῦμε νὰ ζήσουμε, καὶ τὴν κρατοῦμε αὐτὴ τὴν ὀρθοδοξία καὶ προτιμοῦμε νὰ ἀποθάνουμε, παρὰ νὰ προδώσομε τὴν Πίστι μας. Ὁρθοδοξία ἢ θάνατος.

Δὲν ξέρουμε τώρα τί θὰ γίνη. Δὲν ξέρουμε πῶς θὰ ἐξελιχθοῦνε τὰ πράγματα. Διότι αὐτοὶ πᾶνε πρὸς ἔνωσιν. Ἐνωσι ποτηρίου. Ὅχι ἀπλῶς νὰ ποῦμε καλημέρα καὶ καλησπέρα μὲ τὸν καθολικό, μὲ τὸ φράγκο... Ἄλλὰ τὸ νὰ ἐνωθοῦμε πλέον μυστηριακῶς καὶ νὰ πίνουμε ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποτηρίου καὶ νὰ τρώγωμεν τὸν ἴδιο ἄρτο. Αὐτὸ εἶνε μιὰ μεγάλη προδοσία Ὁρθοδοξίας καὶ τότε πλέον ὑπάρχει 100% λόγος νὰ «μισῶ ἐκκλησίαν πονηρευομένων». Τώρα ὅμως πρέπει νὰ προσέξωμε νὰ ἀνήκωμε εἰς τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία καὶ νὰ ἔχωμε τὸν σεβασμὸν πρὸς τοὺς λειτουργοὺς της.

(ἱεραποστολικὴ συγκέντρωσι στὴν «Ἀγάπη» Φλωρίνης 1978)

Νὰ μὴ χάσετε τὸν θησαυρό σας

Νὰ μὴ χάσετε τὸν πολυτιμότερον θησαυρόν σας, τὴν Ὁρθοδοξίαν. Εἶνε γνωστὸν ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πολ-

λαί αίρέσεις, με ὅλα τὰ μέσα ποὺ διαθέτουν, προσπαθοῦν νὰ σαῶ ἀποσπᾶσουν ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν. Φοβερὸς εἶνε ἰδίως ὁ κίνδυνος ἐκ μέρους μιᾶς κινήσεως, ποὺ ὀνομάζεται οἰκουμενισμός. Οἱ ὀπαδοὶ τῆς ἀντορθοδόξου αὐτῆς κινήσεως μισοῦν τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ ἀγωνίζονται νὰ δημιουργήσουν μίαν νέαν θρησκείαν. Ὁ οἰκουμενισμός, ὡς λέγει ὁ ἀείμνηστος Σέρβος κληρικὸς Ἰουστίνος Πόποβιτς, εἶνε παναίρεσις, ὡς περιθάλπουσα ὅλας τὰς αίρέσεις.

Ἄλλ' ἐσεῖς, ἀγαπητοί μου, Ἕλληνες ὀρθόδοξοι χριστιανοί, ἄνδρες γυναῖκες καὶ παιδιὰ, μείνετε προσηλωμένοι εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν...

(Φλώρινα 22-6-1993 πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς τῆς Αὐστραλίας)

Δὲν ὑπάρχουν σήμερα Χρυσόστομοι

Δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει σήμερα Χρυσόστομος, δὲν ὑπάρχει σήμερα Βασίλειος, δὲν ὑπάρχει Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός. Δυστυχῶς οἱ ὀλίγοι καλοὶ ἐπίσκοποι ποὺ ὑπάρχουν εἶνε δειλοί, δὲν ἔχουν σθένος ν' ἀγωνισθοῦν. Τρέμουν τοὺς κακοὺς, φοβοῦνται νὰ μὴ καθαιρεθοῦν· καὶ εἶνε εἰς θέσιν νὰ τοὺς καθαιρέσουν. Καὶ ξεχνοῦν οἱ καλοὶ ἐπίσκοποι, ὅτι μία καθάίρεσις εἶνε τίτλος τιμῆς, δι' ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος καθαιρεῖται, λόγῳ προσηλώσεως στὴν πίστι. Καθηρημένος ἀπέθανε ὁ Χρυσόστομος, ἀλλὰ ἡ δόξα του εἶνε αἰωνία μέσα στὴν Ἐκκλησία. Χίλιες φορὲς νὰ καθαιρεθῶ, ἀπὸ τοιοῦτους ἐπισκόπους, καὶ νὰ πάω στὴν ἔρημο νὰ κλαίω τ' ἁμαρτήματά μου, παρὰ νὰ ζῶ μέσα ἐδῶ στὴν πόλι καὶ νὰ φιλῶ τὴν κακοήθεια καὶ τὴν διαφθορά.

Ἠγωνίσθησαν, λοιπόν, ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἅγιοι Πατέρες. Σήμερα ἀγὼν δὲν γίνεται. Κληρικοὶ δὲν ἀγωνίζονται. Δὲν ὑπάρχει πλέον ἀγωνιστικὸ πνεῦμα. Τί μέλλει γενέσθαι;

Ὁ ἀγὼνας πέφτει στὸν λαό. Ὅπως δυστυχῶς ὅλα τὰ βάρη, —εἶνε θέμα μεγάλο, τώρα αὐτὸ τὸ ὁποῖο λέω— ὅπως ὅλα τὰ βάρη τὰ οἰκονομικά, οἱ φόροι, ἡ στράτευσις, τὰ αἵματα, τὰ μαρτύρια, τὰ πάντα πέφτουν στὸν λαό μας, γιατί ἅμα γίνη καμμία ἀνακατωσοῦρα ὅλοι με τὰ ἐλικόπτερα θὰ

φύγουν μακρὰν τῆς Ἑλλάδος, γιὰ νὰ μείνωμε ἐδῶ οἱ ὀλίγοι γιὰ νὰ χύσωμε τὸ αἷμα μας· ὅπως ὅλα τὰ βάρη πέφτουν στὸν λαό, στὸν μικρό μας λαό, ἔτσι καὶ τὸ βάρος αὐτὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸ πέφτει στὸν λαό, τὸν μικρό μας λαό.

Ἀδελφοί μου, ἠγωνίσθημεν· θὰ ἀγωνισθῶμεν καὶ πάλι, ἐναντίον τῆς κακοηθείας καὶ τῆς διαφθορᾶς. Θ' ἀγωνισθῶμεν μὲ τὰ ὄπλα τοῦ φωτός. Θὰ ἀγωνισθῶμεν μὲ ἐπιμονὴ καὶ σκληρότητα. Θὰ ἀγωνισθῶμεν μέχρι ἐσχάτων, ἔχοντες τὸ σύνθημα· «Ἔως θανάτου ἀγωνίσασι ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ Κύριος ὁ Θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ.

Τὸ κατ' ἐμέ, δὲν γνωρίζω τί μὲ περιμένει· εἴτε ἔρημος, εἴτε ἐξορία, εἴτε θάνατος, ἐγὼ τοῦλάχιστο τὰ ὄπλα δὲν τὰ παραδίδω. Θὰ ἀγωνισθῶ μέχρι τέλους, διὰ νὰ ἴδω μίαν Ἐκκλησίαν ὑψηλὴν καὶ ἀγίαν, ὅπως τὴν ἐδίδαξαν οἱ Πατέρες ἡμῶν εἰς μνημόσυνον αἰώνιον.

Ἡ Ὁρθοδοξία κινδυνεύει

Νὰ φυλάξωμε τὴν Ὁρθόδοξη πίστι μας. Ἄν ἔρθη ὥρα — ποτὲ νὰ μὴν ἔρθη— ἐὰν ἔρθη ἡ ὥρα καὶ δῶ τὴν πίστι νὰ κινδυνεύῃ, ὄχι πιὰ ἀπὸ ἐξωτερικοὺς ἐχθροὺς, ἀλλὰ ἀπὸ ρασοφόρους μεγάλους καὶ μικροὺς, θὰ κτυπήσω νεκρικὰ τὶς καμπάνες, θὰ σᾶς ἐκφωνήσω τὸν τελευταῖο λόγο, καὶ θὰ φύγω ἀπὸ τὴν Φλώρινα. Ποῦ θὰ πάω; Δὲν θὰ ἀφήσω τὴν πίστι τῶν πατέρων μας, οὔτε στοὺς ἀθέους, οὔτε στοὺς ροταριανούς, οὔτε στοὺς μασόνους, οὔτε σὲ πατριάρχας οὔτε σὲ ἀρχιεπισκόπους. Καὶ μόνος νὰ μείνω, θὰ συνεχίσω τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν πίστι τῶν πατέρων μας, ποὺ δὲν ὑπάρχει τίποτε ἀνώτερο στὸν κόσμο.

Ὅσοι πιστοί, νὰ εἶστε ἔτοιμοι, διότι κινδυνεύει ἡ Ὁρθοδοξία καὶ ἀπὸ ρασοφόρους καὶ ἀπὸ ἄλλους, καὶ πρέπει ὅλοι μας, παραδειγματιζόμενοι ἀπὸ τὸ παράδειγμα τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου, νὰ θαδίσουμε πρὸς τὰ ἐμπρός, ἔχοντες τὰς σάλπιγγας, ἔχοντες τὰς σημαίας ἀναπεπταμένας, καὶ «ζῆ Κύριος». Διότι ὅ,τι καὶ ἂν γίνη, δὲν θὰ νικήσουν οἱ

**ἄθεοι, δὲν θὰ νικήσουν οἱ ἰεχωβάδες, δὲν θὰ νικήσουν οἱ μα-
σόνιοι· θὰ νικήσῃ ἡ Ὁρθοδοξία, Διότι μέγα τὸ ἔλεος Αὐτοῦ
εἰς αἰῶνας αἰώνων· ἀμήν.** (Φλώρινα 11-1-1970)

Θὰ ἀραιώσῃ τὸ Μαντρί, ἀλλὰ μὴ φοβηθῆτε

Ναί, ὑπάρχει μέγας φόβος καὶ διατρέχει ἡ Ἐκκλησία μας τεράστιον κίνδυνον ἐκ μέρους τοῦ παπισμοῦ.

Σ' αὐτὲς τὶς σκληρὲς ἡμερὲς ποὺ διατρέχομεν, τί πρέπει νὰ κάνωμεν;

Ἡ ψυχὴ μου αὐτὴ τὴν ὥρα τετάρακται καὶ κατώδυνος ἐστίν. Ὡς μικρὸς καὶ ἀνάξιος τοῦ εὐαγγελίου κήρυκας, μὴ ὦν ἄξιος νὰ φιλήσω τὰ πόδια σας, ἐπιτρέψατέ μοι τὴν ὥραν αὐτὴν ἐν πνεύματι Θεοῦ νὰ εἶπω τὰ ἐξῆς. Ἄντλῶν τὴν προφητεία μου ἀπὸ τὰ κείμενα τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, ἀντλῶν τὴν προφητεία μου ἀπὸ τὰ ἱερὰ θέσμια, σᾶς προειδοποιῶ καὶ σᾶς λέγω ὅτι· Ἡ Ὁρθοδοξία θὰ διέλθῃ διὰ μεγάλης θλίψεως, ἡ Ὁρθοδοξία θὰ ὑποστῇ μεγάλο κίνδυνο. Τὸ ἱερὸ αὐτὸ μαντρί τῆς Ἐκκλησίας θὰ ἀραιώσῃ. Ἀραιώσαν καὶ θ' ἀραιώσουν οἱ ὀρθόδοξοι. Ἄλλοι θὰ πᾶνε στὴ μασονία, ἄλλοι στὸ χιλιασμό, ἄλλοι στὸν παπισμό, ἄλλοι ἀλλοῦ, καὶ θ' ἀραιώσουν οἱ πιστοί. **Θὰ ἔρθῃ μέρα, ποὺ οὔτε ψάλτης δὲν θὰ ὑπάρχῃ στὴν Ἐκκλησία, οὔτε παπᾶς νὰ λαιτουργῇ, οὔτε διάκονος νὰ ἐκφωνῇ. Θὰ ἔρθῃ μέρα ποὺ θὰ ἀραιώσουν τὰ θυσιαστήρια τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ μὴ φοβηθῆτε. Ὁ ἀγώνας δὲν μετριέται μὲ τὰ κορμιά, ὁ ἀγώνας δὲν μετριέται μὲ τὰ νούμερα· ὁ ἀγώνας νικάται μὲ τὰ στήθη τῶν ἡρώων, ὁ ἀγώνας δίδεται μὲ τὴν πίστι.**

Μάλιστα. Ἦταν ἐποχὴ ποὺ ὀκτῶ ἄνθρωποι ὑπῆρχαν ἐπάνω στὴ γῆ· ὅλοι οἱ ἄλλοι κατεκλύσθησαν. Ἦταν ὁ Νῶε, μὲ τὴ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιὰ του. Ὁκτῶ ψυχές· καὶ ὁ Νῶε ἔγινε ἑκατομμύρια ὀλόκληρα.

Ἔνας ἦτο ὁ Ἀβραάμ, καὶ ὅμως ἡ φυλὴ τοῦ Ἀβραάμ ἔγινε ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης.

Ἔνας ἦταν ὁ Μέγας Ἀθανάσιος. Ἔμεινε μόνος. Τὸν ἐγκα-

τέλειψαν αὐτοκράτορες, τὸν ἐγκατέλειψε καὶ ὁ λαὸς ἀκόμα, τὸν ἐγκατέλειψε καὶ κληρὸς ὀλόκληρος. Καὶ ἔζη τρία ὀλόκληρα χρόνια μέσα σ' ἕναν τάφο, μέσα σ' ἕνα σπήλαιον μὲ τ' ἄγρια θηρία. Ἔνας ἔμεινε. Μόνος. Μόνος ἐναντίον κόσμου ὀλοκλήρου. Καὶ αὐτὸς ὁ ἕνας ἐνίκησε, γιατί εἶχε τὴν ἀλήθεια καὶ τὸ Θεὸ μαζί του. Ἔνας καὶ μόνος αὐτὸς ἐνίκησε. Καὶ ὅπως λέγει τὸ τροπάριό του, ὑπῆρξε «στῦλος Ὁρθοδοξίας», ὁ Ἄτλας τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ὅπως ὁ Ἄτλας ἐσήκωνε ἐπάνω στὸν ὤμον του ὀλόκληρον τὴν ὑδρόγειον σφαίραν, κατὰ τὴν ἀρχαίαν μυθολογίαν, οὕτω πως καὶ ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ὑπῆρξε ὁ Ἄτλας, ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ ὀποίου ἐστηρίχθη ὀλόκληρος ἡ Ὁρθοδοξία.

Ἄς μὴ φοβηθῶμεν λοιπόν· «οὐκ ἐκλείψουσι τῇ Ὁρθοδοξίᾳ στρατιῶται».

Καὶ ἐὰν ἡμεῖς οἱ κληρικοί, καὶ ἐὰν οἱ θεολόγοι προδώσωμεν τὴν πίστιν μας, καὶ οἱ πέτρες αὐτὲς ποὺ πατοῦμε θ' ἀναστηθοῦνε καὶ θὰ φωνάζουνε. Ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων εἶνε ἀληθινή. Καὶ μέσα ἀπὸ τὶς πέτρες καὶ τὶς χαράδρες καὶ τὰ φαράγγια θὰ βγοῦνε νέοι ἥρωες τῆς πίστεως ἡμῶν.

Νὰ εἴμεθα σὲ ἐπιφυλακῆ

Ἔχω ὅμως ὑποχρέωσιν νὰ σᾶς προειδοποιήσω τὴν ἱε-

ρὰν ταύτην στιγμήν, καὶ ἄς ἀκούσουν οἱ πάντες, ὅτι Πρέπει ἡμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι, ὅσοι πιστεύομεν στὸ Εὐαγγέλιο, ὅσοι ἐρχόμεθα ἐδῶ καὶ κοινωνοῦμεν τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ὅσοι πιστεύομεν στὴν Ὁρθοδοξίαν, πρέπει νὰ

σᾶς εἰδοποιήσωμεν, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι. Ναί, ἄς μεταχειριστῶ μίαν φράσιν στρατιωτικὴν. **Σᾶς λέγω λοιπόν, ὅτι πρέπει νὰ εὐρισκώμεθα εἰς ἐπιφυλακῆν. Ναί, τὸ τονίζω· Νὰ εὐρισκώμεθα εἰς ἐπιφυλακῆν.** Ἔχομεν

ὑποχωρήσει σὲ πολλὰ σημεία. Ἐὰν ὅμως... σᾶς εἰδοποιῶ. Ἐγὼ τοῦλάχιστον, ὁ ἱερομόναχος, δὲν θέλω νὰ ζῶ στὸν κόσμο, γιὰ νὰ δῶ τὴν Ὁρθοδοξία νὰ προδίδεται. Δὲν θὰ δεχθῶ νὰ ζῶ στὸν κόσμον αὐτόν. Ἐὰν ἀντιληφθοῦμεν, ἀδελφοί μου, νὰ γίνεται προδοσία, τότε θὰ κηρύξωμεν ἐπανάστασιν καὶ μὲ τοὺς ἐπισκόπους τοὺς πιστοὺς, τοὺς ὀλίγους ποὺ ἔχει ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία, καὶ μὲ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ μὲ τοὺς καλογέρους καὶ τοὺς πτωχοὺς θὰ κηρύξωμεν ἐπιστράτευσιν, θὰ κηρύξωμεν συναγερμόν.

Δὲν θὰ προσκυνήσωμε τὸν πάπα

Δὲν θὰ προσκυνήσωμεν πάπα. Δὲν θὰ ὑποταχθῶμεν

ποτέ· ἀλλὰ πιστοὶ εἰς τὸν ὄρκον μας μέχρι τελευταίας πνοῆς, θὰ ἀποθάνωμεν διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν ἡμῶν, ἡ ὁποία εἶνε τὸ καύχημά μας, εἶνε ὁ θρίαμβός μας, εἶνε ἡ χαρά μας, εἶνε ἡ ἀγαλλίασίς μας, εἶνε ἡ ζωὴ μας.

Ὁ Κύριος ἄς εἶνε μαζί μας.

**(Τέλος πρωϊνῆς ὁμιλίας στὴν Ἀθήνα,
18 Ἰανουαρίου πρὸ τοῦ 1967, μὲ θέμα
«Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ὡς ἀγωνιστής»)**

ΣΧΟΛΙΑ

Τί λένε οί ἅγιοι Πατέρες γιά τούς αίρετικούς;

«Ὅποιος συμπροσευχηθῆ με ἀκοινωνήτο ἀκόμα καί μέσα σέ σπίτι, νά ἀφορίζεται» (I' Ἀποστολ. κανών). Καί ἀλλοῦ· «Ὅποιος κοινωνεῖ με ἀκοινωνήτο, νά εἶνε ἀκοινωνήτος, διότι ἐπιφέρει σύγχυσι στήν κανονική τάξι τῆς Ἐκκλησίας» (Β' κανών τῆς Συνόδου Ἀντιοχείας).

Ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης λέγει· «*Εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καί ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καί χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε· ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς*» (Β' Ἰωάν. 10 - 11).

«Αὐτοὶ (οἱ Λατίνοι), ἅγιοι δέσποτα, κανένα ἀπὸ τὰ κυριώτερα στοιχεῖα τῆς πίστεως δὲν ἄφησαν ἀτραυματίστο καί ἀπαραχάρακτο. Γι' αὐτό, ὄχι μόνο καί ἀποκόπτονται ἀπὸ τὸ πανταχοῦ ἴσο καί καλὸ καί ὠραῖο Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ παραδίδονται καί στὸν Σατανᾶ...» (Ἁγιορεῖται πατέρες πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μιχαὴλ Παλαιολόγο μετὰ τὴν ψευδένωσι τῆς Φερράρας-Φλωρεντίας).

Ὁ παπισμὸς καταδικάστηκε ὡς αἵρεσι ἀπὸ τὴν Σύνοδο ἐπὶ τοῦ Μ. Φωτίου (879-880 μ.Χ.) καί τὴν Σύνοδο στήν Κωνσταντινούπολι τὸ 1351, ποὺ ἀναθεματίζει τοὺς παπικούς.

Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὀνομάζει τὸν πάπα ἀντίχριστο καί λέει· «*Τὸν πάπα νά καταρᾶσθε, αὐτὸς θὰ εἶνε ἡ αἰτία*».

Στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως ὁμολογοῦμε ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι, ὅτι πιστεύομε «*εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καί ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν*».

Τί λένε καί τί κάνουν οἱ λατινίζοντες ἱεράρχες;

Ὁ πατριάρχης Βαρθολομαῖος, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος καί οἱ ἄλλοι οἰκουμενίζοντες ἱεράρχαι μας πιστεύουν ὄχι εἰς μίαν, ἀλλὰ εἰς πολλὰς ἐκκλησίας.

Δέχονται ὡς ἐκκλησία τὸν παπισμὸ.

Ἐπογράφουν συμφωνίες, γιὰ τὴν ἀναγνώρισι τῶν μυστηρίων τῶν καθολικῶν.

Φέρνουν στήν Ἑλλάδα τὸν πάπα! Τὸν ὑποδέχονται ἐπί-

σημα στην Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν. Ἀνταλλάσσουν ἀσπασμοὺς καὶ δῶρα! Στὸ ἐπίσημο περιοδικὸ τοῦ Πατριαρχείου γράφεται: «Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρήσουμε ὅτι εἴτε ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι, εἴτε ἐσεῖς οἱ Παπικοὶ ἔχουμε ἀποκλειστικὴ ἰδιοκτησίαν τὴν διαδοχὴ τῆς ἀρχαίας ἐκκλησίας» («Ἐπίσκεψις», 1-7-1991, ἀρ. 464).

Ὁνομάζουν τὸν πάπα «ἀγιώτατο» («Ἐπίσκεψις» ἀρ. 647, σελ. 2-3, 30-4-2005), «ὄντως ἀπεσταλμένο τοῦ Θεοῦ» («Καθολικὴ» 22-7-2003), «μακαριστό», «ἀδελφό» κτ.λ.

Υἱοθετοῦν δαιμονικὲς θεωρίες. Λένε: «Ὅλες οἱ θρησκείες εἶνε ὁδοὶ σωτηρίας» («Ἐπίσκεψις» ἀρ. 523, σελ. 12, Γενεὺν 1995).

Στὴν 6η Παγκόσμια Συνάντησι Θρησκείας καὶ Εἰρήνης 4-11-1994 ὁ πατριάρχης Βαρθολομαῖος δηλώνει: «Ἐμεῖς οἱ θρησκευτικοὶ ἡγέτες πρέπει νὰ φέρουμε στὸ προσκῆνιο τὴς πνευματικῆς ἀρχῆς τοῦ οἰκουμενισμοῦ, τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς εἰρήνης. Ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸ πετύχουμε αὐτὸ πρέπει νὰ εἴμαστε ἐνωμένοι στὸ πνεῦμα τοῦ ἐνὸς Θεοῦ... **Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ Ὁρθόδοξοι, Προτεστάνται καὶ Ἑβραῖοι, Μουσουλμᾶνοι καὶ Ἰνδοί, Βουδισταί...**» («Ἐπίσκεψις» ἀρ. 494, σελ. 23, Γενεὺν 1994).

Μὲ ἔξοδα τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καλοῦν στὴν Ἀθήνα παναιρετικὸ συνέδριο! Κάθε ὁμάδα αἰρετικῶν τὴν ἀναγνωρίζουν ὡς ἐκκλησία!

«Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν εἶναι μία ἐκ τῶν πολλῶν ὀνομαζομένων Ἐκκλησιῶν. Εἶναι ἡ μοναδικὴ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ κατέχουσα καὶ διαφυλάττουσα καὶ διδάσκουσα ἀλώβητον τὴν πίστιν τῶν Ἀποστόλων, τὴν πίστιν τῶν Πατέρων, τὴν πίστιν τῶν Ὁρθοδόξων, τὴν πίστιν, τὴν μόνην ἱκανὴν νὰ στηρίξη τὴν σαλευομένην σημερινὴν Οἰκουμένην». («Ἡ οἰκουμενικὴ ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδοξίας» ἀρχιμ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΠΙΛΛΗ).

«Ἔτσι ὁ οἰκουμενισμὸς, ἀντιστρατευόμενος στὴν ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀπειλεῖ τὴν σωτηρίαν ὅλου τοῦ κόσμου, ὅλης τῆς οἰκουμένης.

Ἡ ἀποστολὴ αὐτὴ ἔχει τεθῆ ἀπὸ τὸν Θεάνθρωπο Χρι-

στό, τὴν κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, γι' αὐτὸ παραμένει ἀμετάθετη καὶ ἀναλλοίωτη».

(**ἀρχιμ. ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ Μ. ΓΡΑΤΣΙΑΣ**)

«Οὐκ ἐκλείψουσι τῇ Ἐκκλησίᾳ στρατιῶται»

Ἀνησυχητικὰ τὰ φαινόμενα. Οἱ σεμνοὶ κατὰ τὰ ἄλλα ἱεράρχαι μας δὲν διαμαρτύρονται. Φοβοῦνται τοὺς κακοὺς, οἱ ὅποιοι ἀποθρασύνονται. Ὁ πατριάρχης Βαρθολομαῖος, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος καὶ πλειάδα ἱεραρχῶν οἰκουμενίζουσι καὶ μασονίζουσι. Κάνουσι ὅλο καὶ πῖδ στενὲς τὶς σχέσεις τοὺς μὲ τὸν πάπα καὶ τοὺς αἰρετικούς καὶ ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὸ ὀρθόδοξο ποίμνιο.

Σ' αὐτοὺς τοὺς δύσκολους καιροὺς, ποὺ οἱ φύλακες προδίδουσι καὶ ἐγκαταλείπουσι τὶς θέσεις τοὺς, κρατᾷ ὁ Θεὸς τὸ μικρὸ του λείμμα, γιὰ δώσῃ τὴν μάχην.

Ποῦ μᾶς ὀδηγοῦν!

Τὰ λόγια περιττεύουσι ὅταν τὰ ἔργα ὀμιλοῦν. Εἶδαμε τί ἐγένετο στὴν Κωνσταντινούπολι. Ὁ πατριάρχης Βαρθολομαῖος ἔγραψε στὰ παλιά του τὰ παπούτσια τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες τῆς Μίας, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Καταπάτησε τὰ μαρτύρια καὶ τὰ αἵματα τῶν ἁγίων. Χωρὶς ντροπὴ, ἔπιασε τὸ χέρι τοῦ Πάπα καὶ τὸ ἔσειε θριαμβευτικὰ, προκαλώντας τοὺς πιστοὺς.

Τὰ στραβοπατήματα τοῦ πατριάρχου Βαρθολομαίου καὶ τὴν προδοσίαν τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως ἐβλεπε ὁ Γέροντας ἀγωνιστῆς ἱεράρχης π. Αὐγουστίνος Καντιώτης καὶ ἐθλίβετο. Γι' αὐτὸ τὰ τελευταῖα χρόνια πρὶν τὴν παραίτησί του κατ' ἐπανάληψιν εἶπε, ὅτι ἂν εὔρισκε ἄλλους δύο ἱεράρχας σύμφωνους, θὰ ἔκοβε τὸ μνημόσυνο καὶ τοῦ πατριάρχου Βαρθολομαίου, ὡς «μὴ ὀρθοτομοῦντος τὸν λόγον τῆς ἀληθείας».

Δυστυχῶς τὰ προδοτικὰ βήματα τοῦ πατριάρχου Βαρθολομαίου καὶ τὶς συναλλαγές μὲ τὸν Πάπα ζήληψε καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος. Κάνει ἐπισκέψεις στὸ Βατικανὸ καὶ ἔχει ἀγκαλιές καὶ φιλιὰ μὲ τὸν «ἀντίχριστο Πάπα».

«Τὸν Πάπα νὰ καταρᾶσθε, αὐτὸς θὰ εἶναι ἡ αἰτία», εἶπε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός· καὶ αὐτοὶ τὸν θυμιατίζουν, τὸν ἀγκαλιάζουν καὶ τὸν φιλοῦν. Ὁδηγοῦν σὲ ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια εὐλαβεῖς καὶ ἅγιοι ἱερεῖς καὶ τοὺς καθαιροῦν. Διώκουν τοὺς Ὁρθοδόξους μοναχοὺς ποὺ διαμαρτύρονται. Ἀφορίζουν Ὁρθοδόξους θεολόγους καὶ προσπαθοῦν νὰ παρασύρουν τὸν Ὁρθόδοξο Ἑλληνικὸ λαὸ καὶ νὰ τὸν προσδέσουν στὸ ἄρμα τοῦ Παπισμοῦ, τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τῆς Παγκοσμιοποίησης. Ἀλλά· «**Ὅσοι πιστοί**», βροντοφωνεῖ, ὁ Γέροντας ἀγωνιστῆς ἱεράρχης π. Αὐγουστίνος Καντιώτης, **«ὄσοι Ἕλληνες, ὄσοι γνήσιοι, σταθῶμεν. Ἡμεῖς εἴμεθα οἱ Θερμοπύλες. Δὲν θὰ περάσῃ ὁ παπισμὸς, δὲν θὰ περάσουν οἱ αἰρέσεις· ἢ Ἑλλάς ἢ αἰωνία θὰ ζήσῃ»**.

Ποῖος τὸ λέει; Ὁ πατριάρχης Βαρθολομαῖος, κάτω ἀπὸ σύμβολα πολέμια τῆς Ὁρθοδοξίας.

ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΥ

Φωτογραφίες από τὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο τῶν αἰρετικῶν, πὺ ἐγίνε στὴν Ἀθήνα μὲ πρωτοβουλία τοῦ ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου καὶ κατόπιν προσκλήσεως τῆς Ἱ. Συνόδου.

«Ὁρθόδοξοι» ἐπίσκοποι, μὲ γυναῖκες παπαδίνες τῶν προτεσταντῶν στὸ χορὸ.

Καὶ ὁ χορὸς «ὀρθοδόξων» μὲ κάθε εἶδος αἰρετικῶν, καλὰ κρατεῖ...